

17 Biblioteca
ASTRA, Sibiu

96 P.C.N.

05

SIN 2020

~~No 2575.~~

2.40

J

JOSEPHI
 ANTONII
 TRANSYLVANI,
 ADVERSUS VINDICIAS
 FR. HYACINTHI CAMPION,
Anno 1621 ^{à B U D A,} *Cebinens*
 E X
 ORDINE MINORUM OBSERVANTIUM
 PRESBYTERI.
 UTRASQUE.
 APOLOGIA ALTERA.

CUM PERMISSU SUPERIORUM.
 A G R I Æ.

TYPIS SCHOLÆ EPISCOPALIS. M. DCC. LXVIII

3264

ASSERTIONES
SELECTÆ

Ex Univerſa Theologia, S. Scriptura,
& SS. Canonibus.

IN ACTU PUBLICO

HONORIBUS

Admodum Reverendi Domini

GABRIELIS NAGY,

Oppidi Heveſs Parochi Zelantiſſimi,

Patroni Gratiſſimi Dicato

Diſputationi Expoſitæ,

QUAS

AUTHORITATĒ, & APPROBATIONE

REVERENDISSIMI,

AC CLARISSIMI DOMINI,

DOMINI

MICHAELIS

AMBROSOVSZKY,

Abbatis B. M. V. de Egres, Vener.

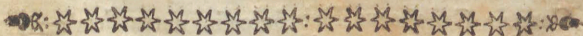
Capit. Cathedr. Eccleſiæ Agrienſis Le-

ctoris, & Canon. Archi-Diac. Szabol-

cenſis, SS. Theologiæ Doctoris, ac in

Schola Episcopali Agrieniſi Studiorum

DIRECTORIS.

AGRIÆ, TYPIS SCHOLÆ EPISCOPALIS.

E X
PRÆLECTIONIBUS

Reverendissimorum, ac Clarissimorum Dominorum,
DOMINORUM

JOANNIS SCHMELCZER,

Archi-Diac. de Tarcza - f^o, Cathed. Eccl.
Agriensis Canon. Theologi Collegii Foglariani
nec non Studii Juridici Directoris, SS. Theologiae
Doctōris, Sacrorum Canonum,

JOSEPHI MAJOR,

Archi-Diac. Pathensis Ven. Capit. Cathed.
Ecclesiae Agriensis Canon. Adm. RR. DD. Emeri-
torum Parochorum Praefecti, AA. LL. & Philoso-
phiae Doctōris, Sacrae Scripturae,

ANDREÆ PÁL,

AA. LL. & Philosophiae Doctoris, SS.
Theologiae Dogmatico - Speculativae,

PETRI MÉSZÁROS,

AA. LL. & Philosophiae Doctoris, SS.
Theologiae Dogmatico - Practicae,

IN EPISCOPALI SCHOLA AGRIENSI
PROFESSORUM.

PROPUGNANDAS SUSCEPIT

Anno M. DCC. LXIX. Mense Julio die

Admod. Reverend. Excellens, ac Doct. Dominus

IGNATIUS TUMLIERCZ,

Curatus Capellanus Debróviensis antea Seminarii

B. M. V. in caelos Assumptae Leopold. Telek.

Alumnus.

A D M O D U M

REVERENDE DOMINE,

P A T R O N E

MUNIFICENTISSIME!

U T Nomine TUO in monimen-
tum gratitudinis eo dignius
adornarem trophæum, quo
promptior liberalem mihi
probasti animum, ipsa qua-
driennatis sudoris mei laurea Zelum hunc
TUUM, eique mire associatas virtutes
TUAS vere Ecclesiasticas ad imitandum
revelare, ac coronare TUI observantia ju-
bet.

Neque ulli sua hic illudat opinio , me ea
dicendæ gloriæ TUÆ, qua Nomini TUO,
& mihi illuxisti hodie primum accessisse,
hanc enim jam dudum ipsæ virtutes TUÆ,
quæ celari nequeunt, & flamma Divini ho-
noris, quæ erumpit ubique, TE super cande-
labrum hocce positum suspiciendum reddide-
runt ; at ne forte aut absconderetur Civitas
supra montem posita, aut accensa modio te-
geretur lucerna, Inchyæ hujus Provinciæ
Principali Oppido Pastorem elegerunt, ut
eo, unde nomen accepit, inde per TE for-
tiretur, & virtutem. Nec immerito equi-
dem istud : tanta enim TUA in omnibus pro-
batur dexteritas, in concipiendo sapientia,
in eloquendo suavitas, in agendo prudentia,

ut

ut TE non modo tacentem sustineant omnes,
loquentem respiciant, verum etiam TE plu-
ra dicente orexi plura audiendi perfundan-
tur ampliori. Unde mira TUA facundia,
si ita fari licet, linguæ Patriæ Ciceronem,
Divini verbi gladium bis acutum, non va-
ne prodis, dum infirma consolidas, quod æ-
grum sanas, & quod confractum est, alli-
gas, ut adeo virtutem a TE exire ad ro-
bur, & medelam sani mirentur, glorientur
debiles. Quo vero clarius lux Pastoralis
Zeli TUI luceret hominibus, singulares TI-
BI cum natura venerunt dotes, ut enim
nobilitatem generis, qua nominis adæquas
mensuram, subiticeam, adjunctum eidem ra-
rum agendi, conversandive modum, quo

Deo, ac etiam hominibus dilectum TE præ-
stitisti, quis satis deprædicet? Hæc tam
rata Numinis munera sedem in TE fixisse
priusquam munificam mihi porrigeres ma-
num, fama nominis TUI vulgaverat, me-
que TUÆ allexit clientelæ; sed vicisse TE
virtutibus famam, atque vel ipso nomine
magno majorem esse, TUA industria positi,
erectique Ecclesiæ TUÆ muri, sacra su-
pellex qua instruxisti, aræ, quibus ornasti
utriusque Reipublicæ bono recens erecta Fa-
zygum schola, cujus sumptibus liberalitas
TUA non parvam accessionem fecit. verbo
ut cætera silentio premam, præsens hæc ipsa
dies, quæ TUA in me taceo cognitum,
at ne visum quidem prius liberaliter pro-
fusa

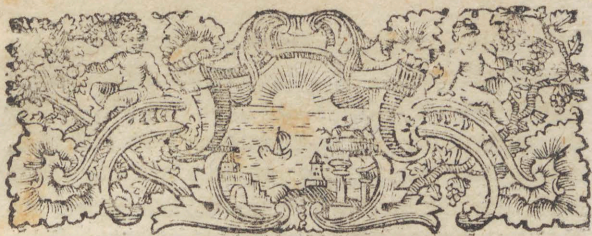
fusa cum triumpho excipit dona, palam faciunt omnibus, testanturque. Quam hæc omnibus magna, TIBI tamen soli videntur minima, ni aliis quoque ad hæc campum aperias, ut arreptum viriliter decurrant stadium, ac tandem optatam adsequantur metam, munificentia efficias. Quod quanto Præsuli nostro Gratosissimo, Scientiarum Fautori studiosissimo cedat solatio, TIBI vertat honori, nobis sit incitamento, subitico facilius, quam enarrem. Id votis omnibus studiisque precor, ut Deus O. M. qui TE naturæ donis cumulavit zelo domus suæ, pietate, amore sui, ac proximi armavit, bonorum omnium solatio, scholæque nostræ decori promovendo quam diutis-

*sine sospitem servet. Pone votum bocce me-
um in munificentia TUÆ, & gratitudi-
nis meæ sempiternum documentum, & me
Nomini TUO semper devotum, quem di-
lexisti ignotum, jam Clientem favore, &
amore prosequere.*

ADMODUM REVERENDÆ
DOMINATIONI
TUÆ.

Devotissimum
IGNATIUM TUMLIERCZ.

DE

DE
DIVERSIS JURIBUS IN GENERE,
A C
IN SPECIE DE JURE CANONICO,
ET CIVILI, TAM COMMUNI,
QUAM MUNICIPALI.

I.

Juris naturæ, aliorumque Pseudo-
Eucleatores hæretici, eisque
adhærentes pravo suo systema-
te erroribus, confusio[n]i orbis
universi, licentiæ infrunitæ sen-
tiendi, & agendi quod lubet, aliisque pluri-
mis malis straverunt viam. II. Contra quos
ajo, jus naturæ esse ordinationem rationis a
Deo ut authore naturæ necessario factam,
& per lumen rationis primitus omnibus ma-
nifestatam. III. Ex quo intelliges subjectum
esse privative creaturam rationalem juris na-
turæ; objecta ejusdem actiones, & omissio-
nes, quæ de se petunt præcipi, vel prohi-
beri, aut permitti in omni circumstantia aila.

IV. Alia incerta ; nempe : a supremo Dei, ab alto Reipublicæ , denique a privatorum quorumcunque dominio pendentia. V. Perinde immutabilitatem in ratione tam formali, quam materiali in aliis ; in aliis tantum in formali epicheiam improprie dictam agnosces. VI. Jus hocce confiteri debes præceptivum, prohibitivum irritans , & permissivum , ni negare velis potestatem legislativam Divinam positivam , & utriusque Reipublicæ humanam. VII. Et ideo statuitur , Deum quoque præcepisse , vel prohibuisse lege positiva, quod non erat præceptum vel prohibitum lege naturali. VIII. Sed & gentes sibi constituerunt quædam jura a naturali, Divino, & Civili adæquate distincta. IX. Quia vero lex naturalis , Divina & gentium non se extendunt ad omnes actiones, & omissiones humanas præcipiendo vel prohibendo restant quoque Principibus sacris, & politicis plura præcipienda , & prohibenda , complura etiam permittenda. X. Has potestates , qui in uno infundate coarctat , aut in pluribus independentes ad invicem indiscrete asserit ; jus tamen placiti Regii ad vigorem legis Ecclesiasticæ , aliaque complura Principi sæculari in res , & personas Deo dicatas adstruit , manifeste sibi contradicit. XI. Idem facit dum Summo Pontifici jus convocandi Concilia Æcumenica tamquam partem primatus tribuit ; prima nihilominus octo Concilia sola Imperatorum auctoritate (quo in-

su.

uper docet se peregrinum in gestis illorum
temporum) convocata Æcumenica confite-
tur. XII. Parem confusionem prodit dum
Concilium Æcumenicum in rebus Fidei &
morum infallibile, in disciplina vero Eccle-
siæ externa fallibile proponit. XIII. Sta-
tum Ecclesiæ (si credis Christo apud *Matth.*
c. 16. & *Joan.* 21. loquenti) Confiteberis
Monarchicum. Imperii Romani similem le-
ges produnt Regnorum, & Provinciarum
aliarum municipalia statuta exhibent. XIV.
Et ideo acceptatio legis in Statu Monarchi-
co locum non habet, sed unice obsequendi
necessitas eundem obtinet; in Monarchico
mixto, Aristocratico item, & Democratico
partem essentialem agit. Promulgatio vero
nullius legis essentiam ingreditur. XV. Hinc
leges universales Ecclesiasticas, quibus obli-
gentur omnes Christiani ferre potest sive in-
sive extra Concilium generale solus Pontifex
ita, ut nullus alius jure ferre valeat leges
Ecclesiam, res sacras, causas pias, aut per-
sonas Deo dicatas concernentes. XVI.
Omnes attamen Legislatores suos subditos
obligant in conscientia sive lege prohibente,
sive præcipiente, sive irritante, sive poenali,
sive permittente saltem ad aliquid. XVII.
Jurisdictio Vicarii in Hyerarchia Ecclesiasti-
ca, est ordinaria, eademve cum jurisdictione
ejusdem, cujus Vicarium agit. XVIII. Quia
vero Summus Pontifex est Christi in terris
Vicarius ejus judicium sive in rebus fidei, si-
ve

ve morum, seu disciplinæ etiam externæ, ita irretractabile est, & ultimum, ut a nulla potestate reformari possit; sed ei obsequium ab omnibus Christianis non tantum interea, sed constanter exhiberi debet. XIX. Etenim illum Christus posuit centrum veritatis, & infallibilitatis Ecclesiæ ita, ut ab illo ligatum in terris maneat ligatum, & in cœlis, ab illo solutum in terris, sit solutum & in cœlis. XX. Christus, ejus successive Vicarii, & Ecclesia Catholica specialiter in binis Conciliis generalibus nempe: Lateranensi sub Leone 10. sess. 9. & Trid. Sess. 25. c. 20. Exemptionem personarum Deo dicatarum a potestate sæcularium jure Divino, & humano, ordinatione item Divina, & Canonicis sanctionibus factam asserunt; tepidi nonnulli Christiani originem exemptionum ex privilegiis Principum sæcularium repetunt; concludat Orthodoxus Orbis utri potius credendum. XXI. Sed & beneficia, cum sint jura perpetua percipiendi redditus ex bonis Ecclesiasticis ratione spiritualis officii, Laici tam parum conferre, quam parum consequi valent; licet præscriptione a personis alias habilibus obtineri possint. XXII. Hinc potestas instituendi præsentatos de jure communi pertinet ad Episcopum primario, dein ad Vicarium ejus, vel Capituli sede vacante, cujus authorizabilis, Laici sunt incapaces. XXIII. Capituli Sede vacante in præjudicium Ecclesiæ, vel successoris acta, & alienatio

rerum immobilium, mobiliumque servando
servabilium non tantum illicita, sed una
irrita. XXIV. Hæc ipsa alienatio, & in alios
usus conversio rerum Ecclesiasticarum in aliis
quoque pluribus juribus reprobatur ita, ut
ne assensum quidem præbere jubeamur im-
providè affirmantibus (verba sunt Divi Re-
gis Stephani) non debere esse res domini-
cas, id est, Domino dominantium traditas.
XXV. Quin titulo quoque specialis hypo-
thecæ non tantum canone, sed etiam lege
Regni impignorari prohibentur. XXVI. Et
merito: donatio enim Ecclesiæ ob cultum
Divinum promovendum facta tantominus re-
vocari potest, quanto amplius per eam ju-
ris etiam radicalis simpliciter translatio facta
esse dignoscitur. XXVII. Interim Clerus ex
bonis Ecclesiasticis fructus, quos lucratur ita
facit suos, ut de illis vita comite, & mortis
causa disponere valeat. XXVIII. Ab inte-
stato autem decedentibus succedit Episcopus,
Ecclesia, pauperes, & parentes. XXIX. Por-
tio Canonica ex Funeralibus, privilegiis ha-
ctenus emanatis non extincta, sed neque per
consuetudinem, aut præscriptionem obliga-
tio eandem præstandi cessavit, aut cessare
potest. XXX. Decimæ materialiter, & quo-
ad substantiam spectatæ debentur Clero cu-
rato, tam jure naturali, quam Divino; for-
maliter autem, quatenus inferunt determi-
natam decimam partem jure Ecclesiastico,
ac municipali Hungarico administrantur.
XXXI.

XXXI. Has, ut sunt spirituali annexæ, aut considerantur, ut jus decimandi directum primum, Laici nec possidere, nec ullo titulo etiam præscriptionis immemorialis acquirere possunt. XXXII. Ecclesiis, aut beneficiis censum novum imponere, aut antiquum augere nequit Patronus, neque alter quisunque excepto solo Pontifice summo. XXXIII. Immunitas siquidem non tantum personalis, & realis ordinatione divina facta, verum localis quoque exinde originem suam petit: Ecclesia namque exemplo juris asyli in antiqua lege a Deo concessi statuit parem immunitatem confugientibus reis ad loca sacra, secundantibus idem piissimis Principibus ob reverentiam principaliter sacrorum locorum. XXXIV. Non absimiliter matrimonium Christianorum cum sit contractus sacer ex institutione Christi, verumque Sacramentum, in quo ratio Sacramenti a ratione contractus probabilius separari nequit; XXXV. A potestate sæcularium ita est liberum, ut nec impedimenta dirimentia possit statuere alius, quam solus Pontifex XXXVI. Canonica interim consuetudine hujusmodi impedimenta introduci valent. XXXVII. Hinc metus injuste, & directe incussus ad extorquendum matrimonium, raptus item, & disparitas cultus, nec non publica honestas, jure tantum Ecclesiastico dirimunt matrimonium. XXXVIII. Clandestina quoque matrimonia Christianorum olim valida & Sacramenta
sue.

fuere; nunc ubi disciplina Concilii Tridentini
viget in nulla ratione subsistunt. XXXIX.
Verum Polygamia, & Poliviria juri natura-
li, Divino, humanoque repugnat. XL.
Matrimonium sub conditione repugnante
substantiæ ejusdem in pactum a contrahenti-
bus deducta nulliter contrahitur. XLI. Hæ-
reticorum attamen matrimonia, sub condi-
tione, donec fidem thori servaverit, con-
tracta, restricta dicta conditione ad separa-
tionem quoad thorum pro validis sustinen-
tur. Extensa vero etiam quoad vinculum
pro nullis habentur. XLII. Tam ordo sa-
cer quam professio religiosa matrimonium
valide contrahi non finit; imo professio etiam
contractum ratum dissolvit jure Ecclesiastico.
XLIII. Sola impotentia coeundi antecedens
perpetua, sive absoluta, sive respectiva diri-
mit matrimonium. XLIV. Sed respectiva
non habet locum inter personas alias natu-
raliter constitutas: hinc conjuges ambo depre-
henso impedimento certo, aut valde vero-
simili possunt reclamare. XLV. Sola foemina
post longiorem cohabitationem impedimen-
tum quodpiam prætendens, viro negante,
non est audienda, nisi vellet probare se
esse adhuc virginem. XLVI. Delictum,
quod relate ad forum externum dicitur esse:
libera, & exterius sensibilis transgressio le-
gis, substernitur correctioni, aut vindictæ,
accusatione denuntiatione aut inquisitione.
XLVII. Accusatio de delictis venereis lo-
cum

cum non habet lapso quinquennio , in aliis post vicennium. In inquisitione mansueta reo jam in manibus judicis existente abesse debent interrogationes captiosæ ; severa, seu per torturam institui nequit , nisi præcesserint indicia valde urgentia , aut semiplena proba. XLVIII Infideles non baptizati directe , & per se cogi non possunt ad amplectendam religionem Christianam ; eorum tamen infantes in certis casibus invitis parentibus baptizari possunt. XLIX. Cum Hæresis crimen sit Deo summe injuriosum , animabus maximopere noxium , Reipublicæ turbativum , ea propter gravissime prohibitum est , omni jure cum Hæreticis vitandis communicare ; libros ab iisdem de religione scriptos , aut hæresim continentés legere. L. Absolutio a damnata hæresi solis Prælati in Hungaria reservatur ita , ut omnibus regularibus absque speciali indultu Diocesfanorum negetur.

EX SCRIPTURA SACRA.

I.

Scriptura Sacra est Verbum Dei, ab hominibus afflante Spiritu Sancto, scriptum, certo Ecclesiae iudicio propositum, primam credendorum, agendorumque regulam continens. II. Hæc prærogativa Scripturæ Sacræ requirit, ut in omnibus suis partibus, ac singulis verbis sit proprie a Spiritu Sancto inspirata, & dictata. III. Libri tales Divini sunt omnes illi, quos SS. Concil. Trid. Sess. 4. recenset. IV. Originarii textus Scripturæ Sacræ, saltem quoad fidei, & morum doctrinam, etiam nunc sunt authentici. Versiones authenticæ sunt tantum Græca LXX. Interpretum, & Latina vulgata. V. Authenticas editiones Scripturæ Sacræ cuivis legere licet, non tamen quis legere obligatur. VI. Præter verbum Dei scriptum, admittendum est etiam non scriptum, seu Traditiones Divinæ. VII. Auctor Pentateuchi Moyse est. Qui Gen. cap. I. 1, 2, XIX. 24. XX. 13. Dogma Catholicum de SSS. Trinitate agnovit. VIII. Melchisedech verus ab Adamo descendens homo fuit. Qui Gen. Cap. XIV. 18. Sacrificium Panis, & Vini, uni vivo, & vero Deo obtulit. IX. Ex vaticinio Jacob Gen. XLIX. 10. invicte ostenditur Messiam jam advenisse, in quo nomi-

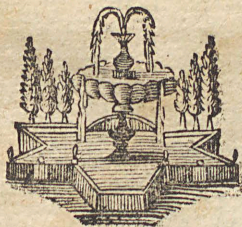
ne *Juda* sola nominis hujusce Tribus, nomine vero *Schebeth* Regia dignitas intelligenda est. X. Durities cordis Pharaonis Exod. Cap. IV. & alibi relata non Deo, sed Pharaoni est tribuenda. XI. Numer. Cap. XX. 10. Moyses, & Aaron incredulitate non de potentia; sed de effectu promissionis Dei offenderunt. XII. Liber Judicum complectitur historiam super vario statu populi annorum præcise 299 XIII. Jephthe Judic. Cap. XI. votum suum inconsiderate emissum v. 31. damnabiliter executus est v. 39. filiam innocentem in holocaustum offerendo. XIV. I. Reg. XIII. v. 1. prior pars ad caput præcedens; posterior vero ad v. 2. pertinet, nec potest exponi de universo tempore regiminis Saulis: cui Cap. XXVIII. Samuel in corpore de aere assumpto, Deo jubente, mortem præ-nunciavit. XV. Peccata Davidis mortalia non nisi II. Reg. XV. referuntur, quæ tamen serua penitentia absterfit. XVI. Salomon filiam Pharaonis sibi matrimonio jungens erat irreprehensibilis: verum postquam depravatum est cor ejus, dubium etiam superest de salute ejus æterna. XVII. IV. Reg. V. 18. Naaman Princeps Syriæ ab Eliæo nec petiit simulationem idololatriæ, nec eam Propheta admisit. XVIII. Duo tantum libri Esdræ sunt Canonici: Tertius tamen, & quartus etiam ab omni fidei errore defendi possunt. XIX. Liber Tobie probabiliter ab utroque Tobia conscriptus, Angelum Raphaelem

lem nequaquam mendacem facit. XX. Libri
 Judith Cap. IX. 2. non contrariatur facto Gen.
 XXXIV. aut sensui Jacob Gen. XLIX. 5,
 & seqq. Cap. X. 12, & aliis Judith usa stra-
 tagemate hostili a peccato gravi immunis
 fuit. XXI. Historia Esther, quoad omnes
 suas partes authentica, non nisi Darii, Hy-
 staspis filii, temporibus convenire potest.
 XXII. Liber Job veram continet historiam:
 evincitur enim e scripturis, Job virum pa-
 tientissimum, de genere Esau, Regem in
 Idumæa fuisse. XXIII. Job longo suo discursu
 nuspiam graviter offendit Cap. V. 1. licita
 invocationem Sanctorum; Cap. vero
 XIV. 4. peccatum originale profitetur. XXVI.
 Cap. XIX. 25. & sequ. hæc duo significant:
 primum, Job credidisse venturum Messiam,
 verum Deum, & Hominem, Redemptorem,
 moriturum, & resurrecturum; alterum, cre-
 didisse communem omnium carnis resurre-
 ctionem. XXV. Utrum omnium Psalmorum
 unus David sit auctor, incertum est. Ex Psal.
 XXXI. male infertur in hac providentia pec-
 cata remitti per puram non imputationem.
 XXVI. Librum Proverb. Salomon Spiritu
 Sancto inspiratus scripsit. Qui Cap. XXX.
 1. *Congregantem*, Cap. XXXI. 1. *Lamuelem*
 sese; *Vomentem* vero Davidem compellat.
 XXVII. *Visio* Cap. XXX. prophetica est de
 Christo, qui hic *Ithiel*, non secus, ac alibi
Emmanuel nuncupatur, & v. 4. *Filius Dei*
 naturalis dicitur: v. vero 19. de *Almah* nasci-

turus prænunciatur. XXVIII. Nulla ratio
evincit librum Sapientiæ, seu a Philone, seu
Jesu, filio Sirach, vel etiã Salomone con-
scriptum esse. XXIX. Auctor Libri Ecclesia-
stici, filius Sirach, Jesus, probabiliter unus
e LXX. Interpretibus, nusquam contrarius
est Dogmatibus Catholicis. XXX. Ideo Cap.
XXXI. v. 10. legi non debet per interroga-
tionem: nec ex Cap. XXXIII. inferri repro-
bationem factam esse independentem a deme-
ritis prævisis. XXXI. Infertur tamen ex cap.
XLIV. 16. Henoch translatum adhuc vivere,
cumque Elia cap. XLVIII. 10. venturum.
XXXII. Isaias Cap. II. 3. prædicit Synago-
gæ successuram Ecclesiam, visibilem, & Ca-
tholicam. XXXIII. Cap. VII. annuntiat Mes-
siam nasciturum de Virgine: quem ut mittat
Pater æternus, orat Cap. XVI. 1. XXXIV.
Jeremiam in utero matris justificatum esse
non infertur ex Cap. I. 5. Initium annorum
LXX. Captivitatis probabiliter reponitur ad
transmigrationem Jechoniæ. Cap. XXIX. 10.
XXXV. In Threnis non mortem Josiæ, sed
excidium Urbis, & Templi, suam, Christi-
que passionem deplorat. XXXVI. Ezechiel
Cap. IV. 4, 5, 6. reipsa incubuit lateri sini-
stro per dies 390. Significare volens totidem
annos idololatriæ Israel, & totidem dies ob-
sidionis Jerusalem; lateri vero dextro per
dies 40. Innuens totidem annos Idololatriæ
Juda, totidemque dies excidii Urbis, &
Templi. XXXVII. Danielis Cap. IX. 24. de-
ter,

terminatæ LXX. hebdomadæ usque ad ad-
ventum Messiæ initium sumpserunt in anno
VII. Artaxerxis Longimani. XXXVIII. Nul-
lus minorum Prophetarum est, qui non quam-
piam temporum Messiæ circumstantiam dete-
xisset. XXXIX. Machabæorum duo sunt libri
canonici. Lib. II. Cap. XII. v. 42, & seqq.
ex factò Judæ recte infertur, veteres cre-
didisse Purgatorium, ubi animæ defunctorum
precibus vivorum juvari possint: & ex Cap.
XV. 14. Sanctos mortuos vere orare pro vi-
vis. XL. Quatuor voluminibus complexi
sunt Evangelistæ dicta, & facta Christi Domi-
ni. Deductio genealogiæ tam apud Matthæ-
um, cum apud Lucam ad Christum pertinet.
XLI. Ex Cap. V. 34. Matth. inferri non po-
test, homini Christiano in quacunque circum-
stantia illicitum esse juramentum: nec ex Cap.
VII. 18. sublata esse hominis libertatem:
nec ex Cap. XI. 41. Luc. per solam Elee-
mosynam quæcunque peccata remitti XLII.
Joan. Cap. VI. 27. & de cibo spirituali ani-
mæ, & Eucharistico exponi debet: v. 54.
datum præceptum nec ad omnes fideles, nec
ad parvulos extendi potest sensu hæreticorum.
XLIII. Matth. XVI. 18. nomen Petræ etiam
Simoni attribuitur, ideo male ei denegat Cal-
vinus primatum inter Apostolos. Zacharias
Matth. XXIII 31. est Filius Jojadæ Pontifi-
cis. XLIV. Joan. Cap. XX. 22, 23. de Sa-
cramento Poenitentiae, peccatorum vere re-
missivo, exponi debet. XLV. Act. Cap. IX.

§. verbis : *Et baptizati sunt in nomine Domini*
Jesu perperam : solius, etiam interpretative
 additur. XLVI. Anni 430. Galat. III. 17.
 relati computantur a vocatione Abrahæ. Ce-
 phas, cui Paulus in faciem restitit, Simon
 Petrus est. XLVII. II. Thessal. II. 3. per
discessionem significatur defectio plena Popu-
 lorum a Romano Imperio ; & per *hominem*
peccati, Antichristus. XLVIII. Jacobi V. 14.
 promulgatur Sacramentum extremæ unctio-
 nis, prius a Christo institutum, ut ait Con-
 cil. Trident. Sess. XIV. Cap. 1. XLIX. I.
 Joan. V. 7. significat : SSS. Trinitatem testi-
 monium perhibere de Divinitate Christi Do-
 mini, uti de humanitate Ejus testimonium
 perhibent: Spiritus, aqua, & Sanguis. L.
 Apocalypsim scripsit S. Joannes Apostolus in
 Insula Pathmo, sub Domitiano Imperatore.
 Cap. I. 4. explicat nomen Tetragrammaton
 dicens : *Gratia vobis, & pax ab eo, qui est,*
& qui erat, & qui venturus est.

D E
DEO UNO, ET TRINO, IN-
CARNATIONE, GRATIA, EC-
CLESIA, ET VIRTUTIBUS
THEOLOGICIS.

I.

Existentia Dei non solum invicto argu-
mento a rebus visibilibus petito adver-
sus Atheos demonstratur, verum etiam ex
omnium pene Populorum consensu ita com-
probatur, ut merito inter insipientes nume-
retur, qui dixerit in corde suo: *Non est De-
us.* II. Gradus Essentiæ Dei constitutivus
est independentia, seu aseitas omnimoda.
III. Simplicitas Dei omnem excludit com-
positionem, distinctionem item quamcunque
realem, aut formalem, non tamen virtuales
inter attributa Divina tam absoluta, quam re-
lativa ad Essentiam comparata, & absoluta
ad invicem IV. Immenfitas Deum non mo-
do secundum scientiam, ac potentiam, sed
etiam substantiam rebus omnibus intime præ-
sentem facit. V. Qui, ut oculis corporeis
nunquam est visus, nec videri potest, ita ab
intellectu creato per solas naturæ vires nec
videri, nec lumine gloriæ adjuvante compre-
hendi valet. VI. Intellectus creatus lumine
gloriæ elevatus ad visionem active concurrat,
lumen tamen illud nulli creaturæ debitum, ac
connaturale est. VII. Beati vident omnia,
)(X 4 quæ

quæ sunt in Deo formaliter , ac necessario secundum proprias , ac necessarias eorum rationes , non tamen secundum varios ad creaturas respectus. VIII. Repugnat videri Essentiam Dei visione faciali sine attributis , aut horum unum sine alio , Personam unam absque alia. IX. Ejusdem speciei est visio beatifica Angelorum , & hominum , non tamen æqualis in omnibus Beatis. Inæqualitas hæc oritur ab inæqualitate meritorum tanquam causa morali , & inæqualitate luminis gloriæ , tanquam causa physica , non vero a majori , vel minori intellectus perspiciacia. X. Est in Deo veri nominis scientia , eaque perfectissima , quæ non modo ad objecta necessaria , verum etiam contingentia , nobis libera , tum præterita , tum præsentia , tum etiam absolute futura , imo etiam ad conditionata se extendit. XI. Necessaria videt Deus per simplicem intelligentiam , contingentia vero præterita , præsentia , & absolute futura per scientiam visionis , conditionate futura per scientiam , quæ conditionatorum dicitur. XII. Datur in Deo vera , ac propria voluntas per modum actus , non potentia , quæ varia sortitur nominatione diversorum objectorum. XIII. Res humanæ nec fatali necessitate , nec casu fortuito eveniunt , sed omnia entia etiam abjectissima Divinæ subjacent providentiæ , cujus specialis effectus est prædestinatio , quæ ad primam gratiam pure gratuita est. XIV.

Prædestinatio absoluta, & efficax ad gloriam ut coronam facta est post merita absolute prævisa, nec prædestinatis veram agendi necessitatem imponit certa, & immobilis. XV. Non datur negativa reprobatio a gloria ante prævisum quodcumque peccatum, nec originale dimissum est causa reprobationis adultorum, sed actualia prævisa eorum demerita. XVI. Deum esse trinum in personis realiter distinctis, fundamentalis fidei articulus est, & quidem post sufficientem Legis Evangelicæ promulgationem necessitate mediæ credendus. XVII. Datur in Deo proprie dicta processio, eaque tantummodo duplex; quarum quælibet æterna, necessaria substantialis, Metaphysica, ac immanens est. XVIII. Discrimen esse inter generationem filii, & processionem Spiritus Sancti fides docet, ratio hoc assignat: quod Verbum procedat per intellectum, qui vi sua est assimilativus, Spiritus Sanctus autem per voluntatem, quæ vi sua assimilativa non est. XIX. Sunt in Deo veræ, ac reales originis relationes, videlicet: Paternitas, Filiatio, spiratio activa, & spiratio passiva, quæ non sunt accidentales, aut adventitiæ, sed essentielles, ac internæ. XX. Præter existentiam absolutam in Deo non sunt variæ, ac distinctæ pro numero Personarum existentia relativæ. XXI. Verbum Divinum procedit formaliter ex cognitione Divinæ Essentiæ, attributorum, personalitatum, omniumque creaturarum possibili-

lium ; non tamen contingentium , nisi concomitanter , & per accidens tantum. XXII. Spiritus Sanctus procedit a Patre , & Filio tanquam uno Principio , & , si a Filio non procederet , vi illationis formalis non distingueretur ab illo. XXIII. Myſterium Incarnationis poſſibile eſt , quod tamen ſive ante , ſive poſt revelationem ſola ratione naturali poſitive demonſtrari non poteſt , ſed ſolum negative. XXIV. Licet conveniens fuerit Deo , homini , totique Univerſo , congruumque magis , ut Filius quam Pater , aut Spiritus Sanctus incarnaretur ; Incarnatio tamen etiam quoad ſubſtantiam ſpectata , huic operi ſimpliciter neceſſaria non fuit. XXV. Ad hoc tamen , ut genus humanum lapſum via condignæ ſatisfactionis repararetur , abſolute neceſſaria fuit Incarnatio. XXVI. Verbum Divinum aſſumpſit naturam humanam eſſentialiter perfectam ; videlicet : verum , ac ſolidum corpus ex Beata Virgine , & animam rationalem , tanquam partes ſubſtantiales inter ſe unitas. XXVII. Chriſtus non eſt compoſitus ea compoſitionis ſpecie , quæ fit ex partibus proprie dictis , & incompletis , quæque in ſcholis appellari ſolet *ex his* ; bene vero ea , quæ fit per modum numeri , & dicitur *cum his*. XXVIII. Fide certum eſt ad verſus Eutychem naturam Divinam , & humanam non coaluiſſe in unam in Chriſto naturam. Fide pariter certum eſt contra Neſtorium unam eſſe in Chriſto Perſo-

sonam: unum Christum: Beatam Virginem
verè Deiparam esse. XXIX. Similiter fides
vera docet duplicem in Christo voluntatem,
& operationem dari, videlicet: Divinam
unam, & alteram humanam. XXX. Christus
ut homo est Filius Dei naturalis, non adopti-
vus, nec ullo sensu vero, & proprio, Fi-
lius Dei adoptivus dici potest. XXXI. Pro-
babilius est decretam non fuisse Incarnatio-
nem, nisi consequenter ad peccati prævisio-
nem, ejusque reparandi consilium, ac pro-
inde Christum vi præsentis decreti venturum
non fuisse, si Adam non peccasset. XXXII.
Cum Deus statuerit peccatum sine condigna
satisfactione non remittere, idcirco salvandis
hominibus necessariæ fuerunt satisfactiones
Christi, qui etiam vere, proprie, & ad stri-
ctos juris apices satisfecit pro nobis. XXXIII.
Cujus libertati non officit impeccabilitas de-
bita Unioni hypostaticæ, nec impeccabilitati
strictum moriendi mandatum. XXXIV. Gra-
tia Salvatoris proprie, & strictè sumpta re-
ctè definitur: Donum supernaturale, crea-
turæ rationali gratis a Deo concessum, in-
tuitu Passionis, & meritorum Christi, in
ordine ad vitam æternam. XXXV. Quæ
quamvis ad omnem omnino actum salutarem
vitæ æternæ, & præmii supernaturalis me-
ritorium, ac proinde etiam ad fidem, ejus-
que initium, imo & ad Deum etiam ut au-
thorem naturæ super omnia diligendum ne-
cessaria sit, non tamen ad aliqua legis na-
tu-

turæ præcepta fervanda , aut tentationes leves debellandas. XXXVI. Proinde nec omnes infidelium actiones sunt proprie dicta peccata. XXXVII. Adamus innocens opus non habuit ad bene agendum , & perseverandum gratia physice præmovente aut adjuutorio *quo* , sed cum adjuutorio *sine quo* perseverare in bono potuisset , si voluisset. XXXVIII. In statu naturæ lapsæ datur gratia sufficiens , quæ veram expeditam , ac relativam ad præsentem hic & nunc tentationem superandam , & concupiscentiæ gradum debellandum confert potentiam. XXXIX. Et hæc omnibus justis urgente præcepto confertur. XL. Deus omnibus hominibus etiam infidelibus confert auxilia sufficientia , quibus remote saltem , & mediate ad fidem converti , sicque certis quibusdam gradibus ad salutem pervenire possint. XLI. Iis etiam infantibus , quibus sive in lucem editis , sive in utero materno absque ulla Parentum , aut aliorum culpa decedentibus , nulla humana industria Baptismus applicari potest , Deus de remedio salutis sufficienter quantum est ex se providit. XLII. Hæreticum est efficaciam gratiæ repetere ex delectatione cœlesti indeliberata , superiori , & relative ad minorem concupiscentiam victrice , voluntatem ad consensum necessitate. XLIII. Probabilius videtur eorum systema , qui efficaciam gratiæ repetunt ex ipsa virtute gratiæ tanquam a causa , a qua effectus contin-

genter ; & libere egreditur in aliqua temporis differentia , sub directione scientiæ Dei , quæ conditionatorum dicitur. XLIV. Ecclesia Christi est cœtus hominum unius , & ejusdem fidei professione , eorundemque Sacramentorum communiōe conjunctus sub regimine Legitimorum Pastorum , ac præcipue Romani Pontificis. XLV. Cujus judicium , dum ex Cathedra loquitur , in rebus fidei , & morum est infallibile , independenter à consensu Ecclesiæ. XLVI. Judex controversiarum fidei infallibilis est ipsa Ecclesia in Pastoribus suis , interdum per concilia generalia , sæpe per Pontifices judicans. XLVII. Virtutes Theologicæ sunt tres , videlicet : Fides , Spes , Charitas , quæ in prima justificatione cuiusvis a Deo cum gratia sanctificante infunduntur. XLVIII. Præter Virtutes Theologicas per se infusas , & morales acquiritas , sunt aliæ per se nobis a Deo infusæ , pariter supernaturales. XLIX. Objectum materiale fidei Divinæ adæquatum est omne revelatum a Deo ; formale vero *quo* seu motivum , est auctoritas Dei revelantis ; coalescens ex infallibili sapientia in cognoscendo , & veracitate in dicendo. L. Revelatio universalis ad credendum particulare sufficit , modo moraliter certo constat , particulare sub universali contineri. Unde Pontificem pro tempore existentem esse verum Christi Vicarium , est objectum materiale fidei.

D E
ANGELIS, BEATITUDINE,
ACTIBUS HUMANIS, JURE, ET
JUSTITIA, LEGIBUS, PECCA-
TIS, SACRAMENTIS DENIQUE
IN GENERE, ET IN SPECIE.

I.

Angelos existere fides docet, ratio sua-
det; sunt spirituales, & immortales;
partim specie, partim numero inter se distin-
cti. II. Sunt in loco definitive, & quidem
formaliter per præsentiam substantiæ suæ in
distantis a loco; statimque a creationis suæ
initio sanctificantem gratiam, ac alia dona
supernaturalia omnes acceperunt. III. Qui
ex iis peccaverunt cum Lucifero, ita in ma-
lo obfirmati sunt, ut omnis eorum actio de-
liberata moraliter mala sit: Luunt poenas æ-
ternas ignis materialis, quatenus illi insolu-
biliter alligantur, & alio quopiam modo no-
bis incognito. IV. Boni vero confirmati in
beatitudine amplius peccare non possunt, id-
que habent a statu, & natura Beatitudinis,
quæ formaliter consistit in visione, & amo-
re Dei fruitivo, atque gaudio inde resultan-
te. V. Corpora hominum omnium resur-
gent aliquando, & quidem eadem numero,
quæ nunc inhumantur, sed sine deformita-
te etiam reproborum. Transitus ad immor-
talitatem in omnibus fit mediante morte,
quin

quin & victuri ipsa die Judicii prius morientur, ac dein sunt ad iudicium comparituri. VI. Homo fidelis vere & proprie meretur, ad quod in statu naturæ lapsæ requiritur libertas a necessitate, nec sufficit a coactione, habetque Homo Viator utramque. VII. Non dantur actus in individuo indifferentes: Nec licet sequi opinionem libertati faventem, & minus aut æque probabilem relicta tutiore stante pro lege, licet vero, si libertati favens sit probabilior. VIII. Inventor post adhibitam debitam in indagando rei inventæ Domino operam, nec deprehenso, sibi retinere, deque ea disponere potest, cum obligatione tamen restituendi Domino comparanti, in quantum locupletior factus fuerit. IX. Est enim restitutio in re, vel voto ad salutem necessaria; sed & usura Divino & naturali Jure prohibetur, potest tamen ratione tituli extrinseci aliquid ultra sortem accipi, non vero ratione intrinseci. X. Ad Legem naturæ etiam remotiora principia per necessariam consequentiam deducta spectant, nec mutari ullo modo potest. XI. Lex vetus quæ imperfecta fuit negative, data est medio Angelorum per quos ipse Deus loquebatur, abrogata est, & mortua secundum se in morte Christi nec tamen obligare desit nisi promulgata solemniter per Apostolos in Pentecoste Lege nova. XII. Neque tunc illico mortifera evasit, sed quum eversa cum Templo Synagoga per Titum Cæsarem Judæi per

Or.

Orbem dispersi sunt Anno post Christi mortem circiter 40. Unde ante hanc everfionem licite Apostoli quibusdam utebantur legalibus. XIII. Potest Legislator Ecclesiasticus etiam actus internos directe præcipere lege in conscientia obligante, quæ ordinarie promulgari debet; promulgata vero obligat ante acceptationem Populorum. Unde XIV. Qui legem transgreditur etiam in re levi ex contemptu Legislatoris qua talis; peccat graviter; peccatum vero libera transgressio Legis est. XV. Aliud est mortale, veniale aliud, utrumque in positivo consistit; Ad peccatum formale consensus, & advertentia saltem virtualis necessaria est; Hinc peccatum Philosophicum est inane commentum. XVI. Deus peccati qua talis causa efficiens non est, nec concupiscentia per se sumpta peccatum est. Excusat ignorantia invincibilis etiam Juris naturæ a peccato. XVII. Nec est ullius peccati malitia intrinsece infinita, nec omnia sunt æqualia, datur etiam originale, quod filii etiam fidelium contrahunt: excepta tamen sit magna Domina XVIII. A peccatis liberamur ope Sacramentorum. Est autem Sacramentum invisibilis gratiæ sensibile signum ad nostram Justificationem a Christo permanentiter institutum, ad quod valide administrandum ex parte ministri necessaria est intentio interna faciendi, quod facit Ecclesia. XIX. Septem sunt novæ Legis Sacramenta; Baptismus, Confirmatio, Eucharistia, Pœnitentia, Extre-

trema Unctio, Ordo, & Matrimonium. Singula Christus immediate per se instituit. XX. Quæ omnia utentibus sine obice gratiam sanctificantem internam, & inhærentem ex opere operato non physice; sed moraliter conferunt. XXI. Quamquam repugnantiam non dicat institutio Sacramentorum pro statu innocentia, probabilius tamen est nulla in eo fuisse, nec futura vi decreti præsentis fuisse, etiamsi diutius durasset. XXII. Extitisse vero in Lege naturæ pro parvulis aliquod remedium adversus originale, pia est sententia. Circumcisio non fuit ad remissionem peccati originalis instituta, sicut Baptismus. XXIII. Cujus materia necessaria est aqua naturalis. In forma requiritur ad valorem trium personarum expressa & distincta invocatio. In casu necessitatis quilibet homo viator licite baptizat. XXIV. Sine hoc aut ejus voto extra casum Martyrii nemo salvari potest. Martyrium supplendo vices Baptismi operatur quasi ex opere operato. XXV. Fluminis quoque Baptismus supplet vices fluminis, quantum ad infusionem gratiæ, remissionem culpæ sufficienter retractatæ, non vero quantum ad remissionem pœnæ omnis ordinariæ. XXVI. Per Confirmationem confertur homini baptizato gratia ad fidem Christi constanter & intrepide confitendam; Minister hujus est Episcopus. XXVII. Possunt tamen simplices Presbyteri ex certis, & rationabilibus causis ad hoc Sacramentum committi per Pontificem.

cem. XXVIII. Eucharistia est verum novæ
Legis Sacramentum, ejus rationem consti-
tuit Corpus, & Sanguis Christi cum speciebus.
XXIX. Præsentia realis Corporis, & Sangui-
nis Christi e Scriptura, & Patribus invicte de-
monstratur, neque fidei huic ulla ratio natu-
ralis refragatur. XXX. Fit hæc totalis trans-
substantiatio vi verborum: *Hoc est Corpus
meum; Hic est Calix Sanguinis mei &c.* XXXI.
Christus Ecclesiæ suæ dedit potestatem dimit-
tendi peccata, hanc potestatem exercet per
Sacramentum Pœnitentiæ, cujus materia pro-
xima sunt contritio, confessio, & satisfactio.
XXXII. Contritio perfecta hominem cum
Deo prius reconciliat, quam actu Sacramen-
tum Pœnitentiæ percipiatur. Hinc XXXIII.
Sufficit ad Justificationem ope Sacramenti
pœnitentiæ obtinendam dolor ex motivo pœ-
næ æternæ conceptus, qui conjunctum ha-
bet amorem Dei, qui dicitur spei. XXXIV.
Divinum confessionis Præceptum probatur e
Scriptura, & Patribus, in qua non tantum
speciem mutantem circumstantiæ, sed & intra
eandem speciem notabiliter aggravantes ape-
riendæ probabiliter sunt. XXXV. Forma
absolutionis Sacramentalis vere & proprie
dimittit peccata, vi cujus nullum est pecca-
tum irremissibile: an autem deprecativè vel
indicativè proferatur, Christus Ecclesiæ re-
liquit determinandum. XXXVI. Apud Lati-
nos hæc est: *Absolvo te a peccatis tuis.* Apud
Græcos deprecativè prolata valida est.
XXXVII,

XXXVII. Satisfactio Sacramentalis siue antecedat, siue subsequatur absolutionem, perinde est ad integritatem Sacramenti poenitentiae. XXXVIII. Bona iustorum opera per peccatum mortificata beneficio poenitentiae subsequenter reviviscunt. XXXIX. Peccata vero per poenitentiam dimissa nunquam redeunt formaliter, sed tantum virtualiter. XL. Extrema Unctio probabiliter post resurrectionem Christi instituta est, cum Discipulis suis ligandi, atque solvendi tradidit potestatem. XLI. Ordinis materia essentialis est impositio manuum, integralis vero correctio instrumentorum; subjectum est solus homo viator, isque Baptizatus. XLII. Minister est solus Episcopus, & quidem Jure Divino, Episcopatus enim est Sacramentum a Sacerdotio, natura, & caractere distinctum Unde XLIII. Episcopi sunt Jure, & institutione Divina superiores Presbyteris potestate tum Ordinis, tum Jurisdictionis. XLIV. Lex celibatus quamquam non juris Divini, sed Ecclesiastici sit, æquissima, atque sanctissima est. XLV. Matrimonii Sacramentum tum probabiliter a Christo institutum est, cum sua praesentia nuptias cohonestavit, iisque benedixit. XLVI. Potest etiam ratio contractus a ratione Sacramenti separari ita, ut validum Matrimonium inter Christianos dari possit quoad vinculum, quod non sit proprie Sacramentum. Hinc probabiliter sustinetur, quod XLVII. Minister Matrimonii, non sint ipsi contrahentes, sed

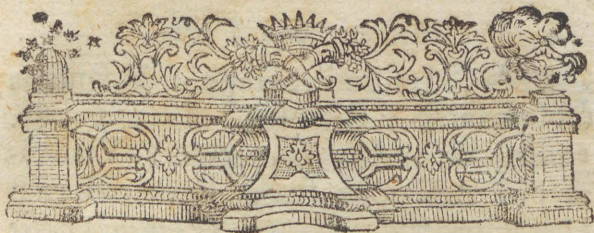
sed Parochus, aut alter de ejus licentia
Presbyter. XLVIII. Vinculum Matrimonii
de se est perpetuum, & insolubile tum Jure
naturæ, & ex primæva institutione, tum
Jure Divino, tum ratione Sacramenti. XLIX.
Nec adulterio alterutrius conjugum: L. Ver
rumtamen ratum, & non consummatum,
professione religiosa Jure Ecclesia-
stico dissolvitur.

O. A. M. D. G. B. V. M.

E T

S. J. E. H.

AD LECTOREM
P R Æ F A T I O.

*P*ropositum mihi est hodie Scenicis cum homine ludos agere, qui flagrantissimo eruditi nominis apertu Libellum Authoris perantiqui novis insertum tabulis nuperrime divulgavit; & quamvis jovialem mox habuerit me sibi æmulum, qui chartæ folium caractere meo conscriptum eidem objecerim, is nihilominus ut contra folium vires suas efferrer alterum audentior edidit Tomulum, mendaciis, calumniis, & inanibus verbis amplissimè adauctum. Jucundum sane Literatis spectaculum!

Scire cupis nil dubito Lector benevole quis tantus hic adversarius fiet? nomen, & omen habe: est Fr. Hyacinthus Campion

à Buda, Instituti Seraphici Regularis
 Observantiæ Religiosus. ECCE HOMO.
*Qualem autem Librum composuit? Vindici-
 as pro Religione sua à Fratricellorum
 Hæresi propugnanda; en prægnans Operis
 Argumentum! in hoc tantum sibi sui similes
 cæteri placent, ut me dejectum penitus, ac de-
 bellatum à Campione suo credant, passimque
 inter convivatores glocitent.*

*Res tota uti video in loquacitate consistit;
 tricari igitur cum adversario decrevi non argu-
 mentis, sed verbis. Momenti in rem meam
 nihil adducere constitui. Unum ostendam: id-
 que importunis duntaxat amicorum precibus vi-
 ctus præter meammet intentionem exequar, nul-
 lam ab eo adversus Apologiam meam seu ratio-
 nem, si ve auctoritatem denuo productam esse.*

*Fussè illi quidem indignarer, si quod il-
 lum audire, non quid me dicere deceat conside-
 rarem; verum Christiani hominis officium, &
 Clericalis modestia me admonet, ut malignan-
 do æmulari nolim, nec me vinci à malo
 patiar, sed vincam potius in bono malum.*

*Tu Lector benevole Pagellas istas velut
 rem ludicram, & facetias temporis fallendi
 causa lege. Præterea vale.*

P R Æ V I A

*Cum Scriptore adversario de primis ejusdem
Vindictis, ac Præfatione suprema Sermocinatio.*

QUæ hæc est Vir bone (verbis te peto Gre-
gorii Nazianzeni (a) ne si meismet ute-
rer, in ipso mox aditu, ac vestibulo præ-
ceps ad contentionem ruisse, & propositum
violavisse existimarer) quæ inquam hæc est
quæ te invasit certandi libido; quis morbus iste; quæ-
ve inexplebilis rixandi cupiditas? - - -

- - Turpe profecto est, vestitu, ac vitæ instituto tole-
rantiam, animi demissionem, cæterisque virtutes præ-
seserre: in disputationibus autem principatum sibi ven-
dicare, nec cuiquam omnino cedere, verum super omnes
excellere velle. Si doctus esses, præstaret utique mansue-
tudinem, & animi equitatem sectari, atque potius con-
sulto cedere, quam cum ineruditus sis, temere, at-
que impudenter te altius efferre. Quid enim ob-
secro aliud ex opinione hominum consecutus es, cum de causa, atque origine acerbius
invectæ adversum te Apologiæ meæ examen

A 3

insti.

(a) Orat. 26. & 33.

instituiti, quam quod temetipsum imminueris; me autem ad ea etiam pervulganda, quæ reticere libenter voluiffem improvide concitaris. At tu iniquam meam fuiffè feribendi rationem procul dubio inquires: quod *Guilielmus Fridericus Damiani nulla umquam à te injuria ne verbo quidem laceffitus fit*: itane vero? nulla igitur in te fit labes, quod virum hunc **Ecclesiasticum** quasi immaturo judicio hominem in fraudem impulsum censes, quodque illum indigne traducis, cum ejusdem vicem doluiffè te memoras, *quasi hunc errorem tanta fiducia, aſt minori animi proviſione in vulgus emiſerit*; quod denique pagina Opellæ tuæ 24. calamum te potiffimum ſtrinxiſſe ipſe fateris, ut etiam ipſi cœcutientes adverſæ ſententiæ ſcriptores viſum recipere, & à præjudiciis mentis ſuæ liberari valeant? Heus! nondumne Præsbyterum Damiani temeritatis, aut ſubleſtæ fidei inſimulaſti? nihil equidem me judice te ab hoc ſcelere, niſi levitas, aut ignorantia abſolvat; ſi ultro nempe conceſſeris eorum verborum ſignificationem, ac ſenſum te minime expendiſſe, vel certe aſſequi non potuiſſe. Sane qui fraudulentè, ac falſo quidpiam commiſcitur, ſubleſta fide non caret, & qui cœco quodam impetu in ſcribendo, aut loquendo fertur, temerariuſ communitè audit.

Habeant proinde cavilla mea gratiam, quia non *ex deſtinato*, ſed quemadmodum ipſe tecum

tecum inique agi putasti, cum focii tui hæreseos postularentur, ita ego, quod è Sacerdotum coetu confodalem meum proscideris, laceffitus respondi; & quamvis *modestia* ut probe allegas *deceat omnium ordinum homines*, ea tamen juxta prudentiæ leges uti promiscue haud expedit; apposite enim Gregorius Magnus (b) *Verecundæ mentes*, ait: *si quas fortasse culpas admiserint, leniter arguendæ sunt, quia si asperius increpentur, franguntur potius, quam erudiantur. At contra mentes asperæ, atque impudentes, si increpatæ leniter fuerint, ad majores culpas ipsa lenitate provocantur. --- Mentis enim duræ, nisi aperta essent increpatione percussæ, nullo modo malum cognoscerent, quod egissent. Nam sæpe hi, qui impudentes sunt, tantum se peccasse sentiunt, quantum de peccatis, quæ fecerint, increpantur: ut minores culpas suas æstiment, quas minor invecctio castigat, & quas vehementer objurgari viderint, majores esse deprehendant.*

Hæc sententia quam tibi ex asse applicari debeat, ipsemet in libello tuo prodidisti tum præcipue, quando in retorquendis subacutis salibus meis mensuram, & modum excessisti, atque ita effecisti, ut iniquitas sibi ipsi mentiretur; eras enim pollicitus in principio *neque acerbe, neque aspere mihi te responsurum*; quod an revera præstiteris, faculenta passim opusculi tui moles perhibeat ve-

A 4

lim.

(b) l. i. in Ezechielem hom. 11. n. 18. & 20.

lim. Ferrem nilominus æquo abs te animo eam, quam remensus es contumeliam, modo, ut *Judex*, seu quo sensu voculam hanc ego ex Cicerone traxi cum judicio reposuisses; sed recte ita te respondisse inficiaris, qui retorsionem plerumque adhibes rudibus (pace tua dixerim) & pueris communem, quippe quibus familiare, ac proprium est objectam sibi ignominiam iisdem pene verbis reddere, quo nihil apud Literatos magis insulsum, atque imperitum protuleris. Quid vero me interrogas, *cur non potius ego Litterariæ Republicæ voluminibus in lucem emittendis consulo?* cum non animadverteris me non tam operis parvitatem, quam operæ pretium, seu laboris inutilitatem, temporisque jacturam in te doluisse. Quid etiam admiraris, labore tumultuario, ratiocinio, ordinéque minus digesto me tibi occurrisse? cum rationem in promptu audieris, mihi cum inermi hoste certandum: id quod Philosophi, ac sapientis munus esse debet, rebus, circumstantisque consilium suum accomodare.

At vero ne quidpiam in Præfatione tua silentio præterierim, ad examen jam vocanda est accusatio tua. Nonne calumniatorem me affirmas, quod Operis tui partitionem ex Dermicio Thaddæo te ad literam petivisse divulgaverim, atque ita plagii litterarii crimen à te amoliri contendis? Oleum, et operam vir bone perdidisti: etenim, ut Lectori me impone-
 nere

nere noluisse aperte quisque videat, confereamus per me licet propositionem Waddingicum tua, quidque in rem meam inde consequatur, postea judicemus. Ita ipse habes: *Hæc injuriose dicta sunt in Ordinem Minorum ex quibus duo duntaxat, quæ magis ad meum spectant Institutum, & reliquarum injuriarum sunt fundamentum Lectoris subjiciam judicio candide demonstraturus, neque Franciscanos fuisse, quos Pontificium Diploma perstringit, neque Franciscanos Fratricellorum sectam, uti Bzovius asserit collegisse.* sic porro habet Waddingus: *Multa hic injuriose dicta in Ordinem Minorum expendit, & nervosè refellit auctor Nitelæ Franciscanæ Religionis, ego duo duntaxat, quæ magis ad meum spectant Institutum, & reliquarum injuriarum sunt fundamentum, Lectoris substituiam judicio, cui aperte demonstrabo, neque Franciscanos fuisse, quos Pontificium diploma perstringit, neque Franciscanos Fratricellorum sectam uti Bzovius asserit collegisse.*

Hic jam nulla mihi tecum disceptatio, sed omnis cum erudito Lectore sermo erit. videat oro quisquis pagellas has volvit, an non Waddingus ipse bipartitam propositionem suam ab auctore Nitelæ Franciscanæ Religionis Dermitio Thaddæo se mutuavisse ultro confiteatur? Reliquum igitur mihi est, ut manifeste palpandum præbeam Libellum integrum ab adversario meo de charta Waddingi ad papyrus suam non furto, seu serpentina quadam prudentia, sed rapina, id est: sine verecundia translatum esse: tum enim vero partitio-

nem æmuli mei ad Dermitium, tamquam ad fontem suum jure, ac merito referemus; vel saltem (forte si a Waddingo, & eruditissimo Wan Espen delusus sum, fateor enim Dermitii Opera ad manus mihi, & ut conjicio nostrum neutri umquam fuisse) efficiemus, ut *incidat in scillam, cupiens vitare charybdim*; & cum adhuc sit occultum, an crimen plagiarium ex Thaddæo hauserit, ex Waddingo tamen certo certius contraxisse fiat exploratum. Obviat ille quidem, & quia factum latere præsummit, audaculus reclamatur: *me plagii litterarii crimen eidem perperam exprobrasse*. At ego justam hominis reprehensionem ultra cohibere non possum.

Adverte paulisper animum, redeo tecum ad propositum Hyacinthe, reddo que nunc primum, quam antea requisieras, cur tantopere adversum te efferbuerim, rationem: pervidi ego scilicet te frontem omnem, ingenuumque ruborem fermè exuisse, quamprimum rem alienam pro tua te usurpasse, ac dissertationem viri clarissimi nomine tuo obscuravisse cognovi; constitui proinde asperionem hanc, ut mihi quidem videbatur indolem tuam severius increpare, atque ad docilitatem usque emollire. Propudiosum vero facinus dissimulavi propterea, ut opprobrii confusionem à Religione Seraphica, scandalum à Republica Litteraria, crimen plagiarium à tua persona propulsarem; verum enimvero tam parum mens sibi male conscia hæc advertit, ut *justam causam* (verba sunt

sunt tua) quæ me ad Apologiam convitiarum, & cavillationum plenam contra te adornandam impulerit, adhuc dum non invenias, & mecum expostulare confidenter pergas.

Non patiar igitur, quemadmodum per Epistolam alias minitatus fui eminentem hanc vanitatem tuam impune grassari. Eja comparemus Vindicias tuas Waddingano commentario: tuum esto censores agere, atque examinare, num pars parti, verbo verbum, totum toti, non fœcus atque ovum ovo consentiat. Lectorem tantum commonefieri volo, recitatos longe, lateque authorum textus me utrinque per interpolationes expressa duntaxat initiali, ac finali voce indicavisse; quam novello hospiti æconomiam plane congruere existimavi, quod incrementum pecuniarum ad mandanda prælo volumina ab ætate, & fortuna proveciore expectari mihi debeat, modo in utendo (inquit Cicero) ratio, & in carendo patientia adhibenda sit. Benevolum mihi unumquemque fore confido, æquumque arbitrum, ut cum minime ferendam æmuli mei insolentiam, atque alienis armis, & viribus insultantem per scelus audaciam ostendero, justam fuisse stomachandi causam, nihilque lenius, aut blandius adversus eundem à me fieri debuisse fateatur.

Ergo Tractatum utriusque quasi in tabula conspicuum exhibeamus: teneat Campion alteram, alteram Waddingus teneat paginam, quidque ab hoc diversum ille contineat, res ipsa loquatur.

CAM-

C A M P I O N.

Quantam calamitatem induxerit universæ Italiae Romani Pontificis ex urbe recessus, & Sedis Apostolicæ in Galliam translatio, is solum ignorare potest, quem temporum superiorum ætas, & eorum miseranda vicissitudo fugit. Ad hæc studium partium contrariarum Guelphæ, & Gibellinæ gentis, quas ad perniciem Italiae humani generis hostis suscitasse videtur, manus iniquas admovit, ut Regna adversus Regna bella rent, Provinciæ hostiliter semet invicem depascerent, Civitates potentiores, vel levissima sumpta, vel efficta occasione vicinas depopularentur, & quod miserabilius videbatur, in una, eademque Urbe intestina grassarentur bella, neque sanguini, aut virtuti parceretur. Ex Patrio itaque amore fixa in Gallia sede Clementis V. Joannis, & aliorum res Italiae susque deque agebantur, nihilque præter bellum, arma, proditiones, neces, exterminia, & fidei scissiones audiebantur. Tanto ducimur gentis nostræ affectu, ut ubi ortum accepimus, dulciorem interitum expectemus: *Nimis dulcis nutrit eum.*

His igitur ingravescentibus malis, postquam Religio Minorum varios subivisset casus, centesimo, & decimo sui anno Christi

W A D D I N G U S.

Tom. 6. pag. 260. num. 1.

Romani Pontificis ex Italia recessus, & Sedis Apostolicæ in Galliam translatio quantum calamitatem induxerit, vel hoc ipso tempore urbes, & Provinciæ universæ Italiæ magno suo probarunt malo. Regna adversus Regna bellabant, Provinciæ hostiliter semet invicem depascebant, Civitates potentiores vel levissima sumpta, vel efficta occasione vicinas depopulabantur, & quod miserabilius videbatur, in una, eademque urbe intestina grassarentur bella, nec sanguini, nec virtuti parcebatur, ita effervescente odio, & studio partium contrariarum Guelphæ, & Gibellinæ gentis, quas ad perniciem Italiæ humani generis hostis ex orco suscitavit Ex Patrio itaque amore fixa in Gallia sede quantumvis Cardinali Ursino spem dederit Joannes eam reducendi in Urbem, res Italiæ susque deque agebantur, nihilque præter bellum, arma, traditiones, neces, exterminia audiebatur.

Tom. eod. pag. 261. num. eod.

Tanto ducimur gentis nostræ affectu, ut eam optimis licet nationibus præferamus, & ubi ortum accepimus, dulciorem interitum expectemus. *Nimis dulcis nutritivum eum.*

Tom. eod. pag. 279. num. 23.

Aliam sensit aliunde hoc tempore Religio Minorum afflictionem, quod uti referatur in Diplomate Pontificio Joannis Papæ:

San.

C A M P I O N.

fti 1317. tempore Joannis XXII. Papæ, & Ludovici IV. Imperatoris aliam infuper fenfit afflictionem, qua per Fratricellos majorem in modam divexata fuit, hi ut refertur in Diplomate Pontificio Joannis: *Sancta Romana*, fuerunt profanæ multitudinis viri, vulgariter Fratricelli, feu Fratres de paupere vita, & Bizoclii, five Beguini, aliisque nominibus nuncupati, qui in Italia, Sicilia Infula in Comitatibus Narbonenfi, & Tholofano, aliisque Provinciis cis-marinis, & ultra montanis contra Canones Ecclefiafticos habitum novæ Religionis affumpferunt, congregationes, & conventicula fecerunt, Superiores pro libitu elegerunt, quos Minifros, feu custodes, vel Quardianos, aliisque nominibus appellabant, plurimos proinde ad fuam feftam recipientes, ac publice mendicantes loca construxerint, constructaque ab aliis fibi vendicârint, & quod injuriosius erat Minoritis confinxerint, palamque alleveraverint, fe Fratrum Minorum regulam profiteri, atque literam obfervare, licet fub obedientia Superiorum Ordinis Minorum non morarentur. Magis ergo ad fuam feftam firmandam dolose prætenderunt, fe a Sanctæ memoriæ Coeleftino Papa V. hujusmodi vitæ privilegium accepiffe, quod tamen etiamfi oftenderent, eis minime fuffragabatur, cum

Boni.

W A D D I N G U S.

Sancta Romana multi profanæ multitudinis viri vulgariter Fratricelli, seu Fratres de paupere vita, & Bizoclii, five Beguini, aliisque nominibus nuncupati in Italia, Siciliae Infula, in Comitatibus Narbonensi, & Tholosano, aliisque Provinciis, & partibus cis-marinis, & ultra montanis contra Canones Ecclesiasticos habitum novæ Religionis assumpserint, Congregationes, & Conventicula fecerint, Superiores elegerint, quos Ministros, seu Custodes, vel Quardianos, aliisque nominibus appellabant, plurimos ad suam sectam receperint, loca construxerint, constructaque ab aliis susceperint, publice mendicaverint, & quod Minoritis injuriosius erat, confinxerint, & palam asseveraverint: se Fratrum Minorum regulam profiteri, atque ad literam observare, licet sub obedientia Superiorum Ordinis Minorum non morarentur, atque dolose prætenderint, se à Sanctæ memoriæ Cœlestino Papa V. hujusmodi statum, seu vitæ privilegium accepisse, quod tamen etiamsi ostenderent, eis minime suffragabatur, cum Bonifacius VIII. omnia privilegia a Cœlestino concessa revocaverit. Horum vero aliqui prædictum vivendi ritum, & habitum à quibusdam Episcopis, seu eorum Superioribus, vel aliis Ecclesiarum Præla-

CAMPION.

Bonifacius VIII. omnia privilegia à Cælestino concessa revocaverit. Horum vero aliqui prædictum vivendi ritum, & habitum à quibusdam Episcopis, seu eorum Superioribus, vel aliis Ecclesiarum Prælatiſ recepisse dicebant, quos tamen nec eis recipere, nec prædictis Episcopis, vel eorum Superioribus concedere licuit contra formam Concilii Generalis.

Ex his alii dicebant se tertium Ordinem poenitentium S. Francisci profiteri, volentes ita ritum, & statum suum sub velamine talis nominis palliare, cum tamen in regula ipsius tertii Ordinis ejusmodi vivendi ritus nullatenus sit concessus. Sed quia facile præcipites ruunt, qui cogitata propria Patrum definitionibus anteponunt; fertur plurimos eorum à recta Fidei Catholicæ veritate deviasse, Ecclesiastica Sacramenta despexisse, & quod plus est errores quosdam multifariam seminasse.

His malis, ut obviam iret Joannes Pontifex, ad anni 1317. finem 3. Kal. Jan. non obstantibus eorum excusationibus frivolis ritum, statum, modumque eorum vivendi condemnavit, & abolevit, possessiones irritas reddidit, & Episcopis interdixit, ne deinceps ullum ad hujusmodi statum reciperent, ut videre est in citata Bulla *Sancta Romana*.

W A D D I N G U S.

is se recepisse dicebant, quos nec eis recipere, nec prædictis Episcopis, vel eorum Superioribus concedere licuit contra formam Concilii Generalis.

Tom. eod. pag. ead. num. 24.

Ex his alii asseriebant se esse de tertio ordine S. Francisci, pœnitentium vocato, fatagentes prædictum statum, & ritum eorum sub velamine talis nominis palliare, cum tamen in regula ipsius tertii Ordinis talis vivendi ritus nullatenus sit concessus. Sed quia in errorum barathrum facile ruunt, qui conceptus proprios Patrum definitionibus anteponunt; plurimi illorum dicebantur à veritate Catholicæ Fidei deviantes Ecclesiastica Sacramenta despexisse, & studuisse errores alios multipliciter seminare.

Tom. eod. pag. 261. num. 2.

His ut mederetur malis Joannes Pontifex (rursus pagina ut supra) ad hujus anni finem 3. Kal. Jan. non obstantibus eorum excusationibus, quas frivolas reputavit, sectam, ritum, & statum illorum condemnavit, & annullavit, professiones inter eas factas irritas reddidit, & Episcopis interdixit, ne deinceps ullum ad hujusmodi statum reciperent, uti habetur in extravag: *Sancta Romana.*

C A M P I O N. W

Erravit hic Abrahamus Bzovius in hujus decreti sensu, quem vel non percepit, vel minus æque ad suam mentem interpretatus est, qui illud propterea editum affirmat, *quia inquit plerique collegerunt.* Hæc injuriose dicta sunt in Ordinem Minorum, ex quibus duo duntaxat, quod magis ad meum spectat institutum, & reliquarum injuriarum sunt fundamentum lectoris subjiciam judicio, candide demonstraturus: neque Franciscanos fuisse, quos Pontificium Diploma perstrinxit, neque Franciscanos Fratricellorum sectam uti Bzovius asserit collegisse.

Et ut primum expendamus, ex ipsius Pontificis sententia patet in Franciscanos minime prolatum fuisse Diploma, in quo totius judicii præmittitur fundamentum, nimirum: *Sacris aprobatis.* Subjungit deinde narrationem, aitque: *nonnullos attentasse.* Videat modo Bzovius, & alii cum eo Scriptores hæc Franciscanis aptari haud posse, utpote, qui neque *profanæ multitudinis viri* censebantur, neque aliquando nominibus Fratricellorum, Bizochorum, aut Beguinorum audiebant, neque contra Sacros Canones novæ religionis habitum tunc temporis assumpserunt, neque cætera, quæ in Bulla sequuntur, attentarunt, sed quorum vita, habitus, & institutum primum ab Innocentio III. mox

W A D D I N G U S.

Tom. eod. pag. ead. num. 25.

Hujus decretalis sensum, vel non percepit Abrahamus Bzovius, vel minus æque ad suam mentem composuit. Propterea nemque editam affirmat: *quia* inquit *plerique collegerant.* Multa hic injuriosè dicta in Ordinem Minorum, sunt. . . . ego duo duntaxat, quæ magis ad meum spectant institutum, & reliquarum injuriarum sunt fundamentum lectoris subijciam judicio, cui aperte demonstrabo, neque Franciscanos fuisse, quos Pontificium Diploma perstringit, neque Franciscanos Fratricellorum sectam, uti Bzovius asserit collegisse.

Tom eod. pag 280. n. 26.

Atque in Franciscanos minime prolatam hanc Pontificis sententiam abunde probat ipsum Diploma, in quo illud totius judicii præmittitur fundamentum, nimirum: *sacris approbatis.* subsumit deinde narrationem, ait que: *nonnullos attentasse.* Hæc in Franciscanos quadrare non possunt, qui neque *profanæ multitudinis viri* censebantur, neque aliquando. . . . nominibus Fratricellorum, Bizochorum, aut Beguinorum audiebant, neque contra sacros canones novæ religionis habitum tunc temporis assumpserunt, neque cætera, quæ in Diplomate subsequuntur, attentarunt, quorum vita, habitus, & insti-

CAMPION.

ab Honorio III. dein à subsequentibus Pontificibus, & maxime à Concilio Lugdunensi, cujus de hac re Canones recensentur in Corpore Juris, solemniter approbantur. Incusantur deinde Fratricelli temeritatis, & damnabilis præsumptionis, quod hæc facere non sint veriti: *quasi approbatis*. Nunquid hæc aliquis intorquebit adversus Franciscanos? Deinde eos redarguit simulatæ pietatis, & fictæ religionis; *dum plurimi eorum inquit revocatum*. Animadvertat lector non observasse, sed confinxisse notat in hunc locum Glossa *sub subsisteret*. Subditque, quod *cum tales reputandi*.

Hæcine sunt præconia, quæ sodalitio Minorum applicari debent, sane inducere in animum nequeo quemdam reperiri, qui Ordinem Minorum quidquam confictum, aut specietenus apparens, & sub obedientia Generalis, vel Provincialis Alumnos illius haud existere dicat. Porro, ut ad Pontificis Bullam regrediar, ibidem refertur quosdam ex his *prætendisse Concilii Generalis*.

Nihil autem horum omnium pertinere potest ad Minores, qui non ab aliis, quam à Minorum superioribus Regularibus habitum, aut vivendi normam leguntur accepisse. sed & ex illa, quam negat Episcopis, aut Ecclesiarum Prælati potestate, amplius probatur
pro.

W A D D I N G U S.

tutum primum ab Innocentio III. mox ab Honorio III. deinde a subsequentibus Pontificibus, & maxime a Concilio Lugdunensi, cujus de hac re Canones recensentur, in corpore Juris solenniter approbantur. Deinde inculat hos Fratricellos temeritatis, & damnabilis præsumptionis, quod hæc facere ausi sint; *quasi approbatis.* At contra Franciscanos quis isthæc intorqueat? Deinde eos redarguit simulatæ pietatis, & fictæ religionis; *dum plurimi eorum inquit revocatum.* Non vere hæc observasse, sed confinxisse notat in hunc locum Glossa, *sub subsisteret.* Subditque, quod *cum tales reputandi.*

Tomo eod. pag. 281. num. 25.

Ulterius, ut ad Pontificis Bullam regrediamur, ibidem refertur, quosdam ex his *pretendisse Concilii Generalis.*

Nihil autem horum spectare potest ad Minores, qui non ab aliis, quam a Minorum Superioribus Regularibus habitum, aut vivendi normam leguntur accepisse. Sed & ex illa, quam negat Episcopis, aut Ecclesiarum Prælati potestate, amplius probatur intentum: etenim ex his, quæ dicit nulla

C A M P I O N.

propositum: etenim ex his, quæ dicit, nullo pacto licere Episcopis, infert doctè Franciscus Penna, non esse munus Episcoporum, aut aliorum Prælatorum Romano Pontifice inferiorum novas inducere Religiones, aut novis inductis auctoritatem dare, easve confirmare; id enim solius est Papæ. At Religio Minorum jam ab annis 100. & amplius fundata, & à Sede Apostolica confirmata, nova censeri non potuit, neque etiam in iis, quos Bzovius judicavit censoria hac virga percelli, videlicet Fratres illos, qui strictiorem affectabant licet sine delectu, & judicio observantiam. Neque in Discipulis Fratris liberati ut quidam putat *novæ religionis* potuit nomen sortiri, etenim neque regula, neque fundamentali instituto, neque essentiali habitu à corpore religionis discrepabant, sed peculiaribus solum quibusdam majoris paupertatis observationibus, & strictiori, vel rudiori habitu, nec non minoribus capuciis. At hæc ordinem non instituunt, neque ut à vetusta distinguatur nova sufficiunt, neque discrimen constituunt essentialia. Patulum, & ante oculos habemus exemplum in Relectorum, Discalceatorum, & Reformatorum Provinciis tam per Italiam, quam per Hispaniam, Galliam, Germaniam, & Hungariam, in quibus maxime in Hungaria tam arctas ge-

stapt

W A D D I N G U S.

tenus licere Episcopis, infert docte Franciscus Penna, non esse munus Episcoporum, aut aliorum Prælatorum Romano Pontifice inferiorum, nova: inducere Religiones, aut novis inductis auctoritatem dare, easve confirmare; hoc enim solum ad Papam spectat. At Religio Minorum jam ab annis 100. & pluribus fundata, & à Sede Apostolica confirmata, nova censeri non potuit, neque etiam in iis, quos Bzovius judicavit censoria hac virga percelli, videlicet Fratres illos, qui strictiorem affectabant, licet indiferece observantiam; neque in Discipulis Fratris liberati *novæ religionis* potuit nomen sortiri; etenim neque regula, neque fundamentalis instituto, neque essentiali habitu à corpore religionis discrepabant, sed peculiaribus quibusdam majoris paupertatis observantiis, & strictiori, vel rudiori habitu, & minoribus caputiis. At hæc novum ordinem non instituunt, neque ut à vetusta distinguatur nova sufficiunt, neque discrimen constituunt essentialia. Patulum, & præ oculis habemus exemplum in multis strictioris observantiæ Provinciis, tam per Italiam, quam per Hispaniam, Galliam, & Germaniam, in quibus maxime in Lusitania adeo strictos, arctos, & asperos gestant Fratres habitus, atque adeo parva caputia,

CAMPION.

stant Fratres manicas, ut vi quadam inter imponendum, & extrahendum muccinum intorqueri debeat, neque manus alteri intra manicas conjungi possit, & in Lusitania adeo strictos, & asperos habitus, atque adeo parva caputia, ut si vel minimum quid demas, jam desinant esse caputia, & potius vestigia, vel similitudines aliquas caputiorum, quam caputia ipsa esse affirmaveris, nemo tamen aliquando eos novæ, vel distinctæ à cæteris observantibus religionis fore asseverabit, aut Fratricellos appellabit, siquidem sub eodem capite, & sub iisdem Superioribus regulam profiteantur.

Aliud adhuc effugium quærentes, & sui status approbationem molientes astruebant hî Fratricelli, seu Beguini, nempe: *quibusdam . . . palliare*. Sed hanc eorum excusationem ipse Pontifex refellit, asserens regulam tertii ordinis longe ab eorum ritu, & modo vivendi discrepare, neque illum in ista contineri. Et clarius A. III. sui Pontificatus datis literis ad universos Ecclesiarum Prælatos commendat Fratres, & sorores tertii ordinis, quos nequaquam condemnatos sub nomine Beguinorum, aut Bizochorū declarat, & aperte insuper asserit, Beguinos nullam professos esse regulam approbatā.

Cum ergo & ipsi inter se dissenserint, variosque modos evadendi excogitaverint, quam-

W A D D I N G U S.

nt si quid demas, jam cessent esse caputia, & potius vestigia, vel similitudines aliquas caputiorum, quam caputia ipsa esse affirmaveris..... nullus tamen aliquando eos novæ, vel distinctæ a cæteris observantibus, duxit esse religionis, sed sub eodem capite, & sub iisdem Superioribus vivunt rigorosissime.

Tom. eod. pag. 232. num. 29.

Aliam adhuc excogitantes evasionem & sui status approbationem, astruebant hi Fratricelli, seu Beguini, *quibusdam.... palliare*. At frivolam hanc eorundem excusationem Pontifex ipse refellit, asserens regulam tertii ordinis longe ab eorundem ritu, & modo vivendi discrepare, neque illum in ista contineri. Et clarius A. III. Pontificatus datis Litteris ad universos Ecclesiarum Prælatos, commendat Fratres, & sorores tertii ordinis, quos nullatenus condemnatos sub nomine Beguinorum, aut Bizochorum declarat, aperteque asserit, Beguinos nullam professos esse regulam approbatam.

Tom. eod. pag. ead. num. 30.

Cum itaque neque ipsi inter se convenierint.... variosque modos evadendi excogita-

CAMPION.

quamvis se dixerint Franciscanos, vel S. Francisci nomen imploraverint, ut ita iudicium declinarent Pontificis, quis facile credat, nisi qui Franciscano invidet, honori, eumque his maculis velit inustum, ac non potius fraudem, manifestamque existimet fallaciam? certe credendum est Pontifici magis, qui ad honorificum isthoc, quod prætendebant nomen, aditus omnes eis præclufit, & á Franciscano grege lupos ovina pelle se contegentes longius iudicavit arcendos. Ejus proinde sequenda est fides, cui illorum Vita, & mores innotuere, quos etiam non nisi prævio examine, & excusationibus auditis, quas frivolas appellavit, iudicavit condemnandos.

Immerito igitur ex ipsa mente Pontificis traducuntur Franciscani, cujus verba, & argumenta adeo sunt manifesta, ut ulteriori res tota haud indigeat probatione. Ut tamen amplius pateat, qui fuerunt hi Fratricelli, & Beguini á Pontifice hic condemnati, eorum mores, & vitam uberius exponam Lectori ex gravi illius temporis Scriptore ipsius Joannis Pontificis Pœnitentiario Alvaro Pelagio. Ita enim hos fictos adumbrat Religiosos, ut in omnibus ferme conveniat cum Pontificio Diplomate. Audi quæso, quam egregie verum vero consonet,

istis

W A D D I N G U S.

gitaverint, quantumvis se dixerint Franciscanos, vel S. Francisci super se nomen invocaverint, ut iudicium declinarent Pontificis, quis eis facile credat, nisi qui Franciscano invideat Honori, eumque his maculis velit iniustum, & non potius Fraudem, manifestamque non illico subodoret imposturam? certe credendum est potius Pontifici, qui ad honorificum hoc, quod prætendebant nomen, aditus omnes eis præcluserit, & a franciscano grege lupos ovina pelle se contegentes, longius iudicavit arcendos. Ejus sequenda est fides, cui illorum ignotescebant mores, & vita, quos etiam nonnisi prævio examine, & auditis eorum excusationibus, quas frivolas dixit, iudicavit condemnandos.

Tom. eod. pag. 233. num. 31.

Clarissime ex ipso diplomate non nos, sed Joannes ipse conditor, & auctor insinuat, in iuste hic traduci Franciscanos, cujus verba, & argumenta adeo sunt manifesta, ut ulteriori res ista hand indigeat probatione. Attamen, ut amplius pateat, qui fuerint hi Fratricelli, & Beguini a Pontifice hic condemnati, eorum mores, & vitam amplius hic exhibebo Lectori, ex gravi illius temporis scriptore ipse Joannis Pontificis Poenitentiario Alvaro Pelagio. Ita porro hos fictos describit Religiosos, ut in omnibus ferme conveniat cum Pontificio Diploma-
te

CAMPION.

istis inquit.... Minorum. Inferius qua temeritate sacris ministeriis se ingerebant, ita recenset: *isti..... præbyteri sunt &c.* Deinde qualitatem vilissimæ gentis ita describit: *quidam..... transferunt &c.*

Hucusque Alvarus illius temporis gravis author, & Joannis Papæ Pœnitentiarius statum, qualitatem, & temeritatem horum Secretariorum, quorum nihil non longe distat à Fratribus Minoribus, vivis coloribus descripsit, qui dum eodem sermonis tenore hos pseudo apostolos perstringit, demum ait: à Joanne condemnatos esse. Horum aliquos longe ante Alvarum vidit B. Leo S. Francisci Confessarius, & focius, totoque tremens corpore ad Fratres loquitur: *cave te..... ministris.* Hic in aliqua excurrere possem, nisi veritas odium pareret, sed cum mundus novitatibus delectetur, mirandum non est, si vetusta vilescant.

Alium addo authorem illius sæculi Conradum de monte Puellarum Canonicum Ratisbonensem, qui in fragmentis de erroribus Begardorum, & Beguinarum quæ circumferuntur inter authores 13. sæculi in Bibliotheca veterum Patrum postremæ editionis Coloniensis, ita narrat: *licet..... doctrinas.* Quam bene hæc consonant iis, quæ
ex

W A D D I N G U S.

te audi . . . quam egregie verum vero con-
lonet , *istis inquit . . . Minorum*

Tom. eod. pag. 285. num. 35.

Inferius qua temeritate sacris ministe-
riis se ingerebant , ita recenset : *isti*
presbyteri sunt &c.

Tom. eod. pag. ead. num. 36.

Deinde qualitatem vilissimæ gentis ita
describit : *quidam transferunt &c.*

Tom. eod. pag. 286. num. 37.

Hucusque Alvarus illius temporis gra-
vis author , & Joannis Pontificis Pœniten-
tarius eodem sermonis tenore per-
stringit pseudo-apostolos , Fratricellos , Fra-
tres de paupere vita &c. & eadem constitu-
tione ait à Joanne condemnatos. Horum
aliquos longe ante Alvarum vidit B. Leo
S. Francisci Confessarius , & socius , & to-
to tremens corpore inquit ad Fratres : *cave-
te ministris.*

Tom. eod. pag. 287. num. 39.

Alium addo authorem aliquanto poste-
riorem , hujus tamen sæculi , ille est Con-
radus de monte Puellarum Canonicus Ra-
tisbonensis , qui in fragmento de erroribus
Begardorum , & Beguinarum , quod circum-
fertur inter authores 13. sæculi in Biblio-
theca veterum Patrum postremæ editionis
Coloniensis , ita narrat : *licet doctrinas.*

Quam

CAMPION.

ex Alvaro retulimus, & Pontificis narrationi dicentis: fuisse *profanae multitudinis viros*, quos author hic ait fuisse *plerumque rusticanos, & mechanicos*.

Adjungo adhuc tertium Matthæum Paris his priorem testem, ut in ore duorum, vel trium hoc veritatis verbum persistat. *eisdem* inquit..... *invenirentur*. Uti Pontifex asserit, etiam author narrat habitum religionis suscepisse, sub nullius tamen Sancti regula vixisse. Plures in hanc apertissimam sententiam conspirantes authores huc possent convocari, sed ne nimium pariamus tædium Lectori, adducti illius temporis viri graves, & sinceri scriptores satis, superque sufficere videntur. Solum hic admonebo, etiam S. Bernardi temporibus vel hos, vel his simillimos pullulasse, quos egregie describit, & acriter condemnat.

Supereft, ut alteram deeam ignominiam longe maximam, cum non sine magna nominis nostri injuria Bzovius cum quibusdam dicat strictiores hos Minoritas multis sodalibus in errorem seductis collegisse sectam Fratricellorum.

Unicus Bzovius sufficeret contra Bzovium, ut qui horum nebulonum originem aliis sui similibus tribuit, sub Honorio IV. refert Gerardum Segarellum, & Dulcinum
Nova.

W A D D I N G U S.

Quam bene hæc consonant iis, quæ ex Alvaro retulimus, ... & Pontificis narrationi dicentis: fuisse *profanae multitudinis viros*, quos author hic ait fuisse *rusticanos, & mechanicos*

Tom. eod. pag. ead. num. 40.

Adjungo adhuc tertium Matthæum Paris his priorem testem, ut in ore duorum, seu trium hoc veritatis verbum persistat. *Eisdem* inquit... *invenirentur*. Uti Pontifex asserit, hic etiam auctor narrat habitum religionis suscepisse, sub nullius tamen Sancti regula vixisse. Plures in hanc apertissimam sententiam conspirantes authores huc possent convocariattamen adducti illius temporis viri graves, & sinceri scriptores satis, superque sufficere videntur, ne nimium pariamus tædium Lectori. Solum hic admonebimus etiam sub S. Bernardi temporibus vel hos, vel his simillimos pullulasse, quos egregie describit, & acriter condemnat.

Tom. eod. pag. ead. num. 41.

Supereft, ut aliud excutiamus opprobrium, primo majus, quo non sine magna nostri nominis injuria Bzovius dixit strictiores hos Minoritas multis sodalibus in errorem seductis collegisse sectam Fratricellorum.

Ipse mihi sufficeret in hac re Bzovius contra Bzovium, qui horum nebulonum in alios sui similes referat originem, sub Honorio

CAMPION.

Novariensem multas Italiæ civitates falsis dogmatibus infecisse, & sectam instituisse pseudo-apostolorum Fratricellis simillimam. Sub Bonifacio VIII. Fratricellorum Fundatorem nominat Hermannum Italum, & Propagatores Guillelmum Mediolanensem cum suo concubinario Andrea Semarita. Sub Bonifacio VIII. ipsius Sabellici verbis refert obortam hanc sectam, & à Græcis in Italiam hoc malum advectum brevi tempore universam fere Æmiliam, & Liguriam occupasse. Non omnia, quæ his locis dicit probaverim, illud mihi satis est ex sententia ipsius Bzovii: alios habuisse Fratricellos, & Beguardos authores, atque collectores, sui que oblitum indigne imputasse Minoritis spurcissimam istam progeniem. Qui de hac secta sub ista appellatione scribunt partum infamem fuisse unanimiter dicunt Hermannus, Pongilupi Ferrariensis. Ita præter alios Bzovius ipse non uno in loco proxime citatus, Gabriel Prateolus, Jacobus Philippus Bergomas, Angelus de Paz, Cardinalis Bellarminus, Bernardus à Lutsemburgo, Nicolaus Sanderus, Albertus Crautzius, Jacobus Gualterus, Franciscus Penna, Antonius Maria Spelta, Severinus Binius, & supra cæteros clarius, & latius Joannes Baptista Pigna in Historia Ferrariæ, ex qua
Her-

W A D D I N G U S.

norio IV. refert Gerardum Segarellum, & Dulcinum Novariensem, multas Italiæ civitates falsis dogmatibus infecisse, brevique sectam instituisse pseudo-apostolorum Fratricellis per omnia similem ... Sub Bonifacio VIII. Fratricellorum fundatorem nuncupat, Hermannum Italum ibique adjicit hujus sectæ propagatores Guillelmum Mediolanensem cum suo concubinario Andrea Semarita..... Sub Bonifacio VIII. ipsis Sabellici verbis refert obortam hanc sectam, & à Græcis in Italiam hoc malum advectum brevi tempore fere universam Æmiliam, & Liguriam occupâsse Non omnia, quæ his locis dicit, probaverim illud mihi sufficit ex sententia ipsius Bzovii alios habuisse Fratricellos, & Begardos auctores, atque collectores, sui que oblitum indigne tribuisse Minoritis spurcissimam istam progeniem

Tom. eod. pag. 288. num. 42.

Qui de hac secta sub ista appellatione scribunt, partum infamem fuisse unanimiter scribunt Hermanni, Pongilupi Ferariensis. Ita præter alios Bzovius ipse, non uno in loco proxime citatus, Gabriel Prateolus, Jacobus Philippus, Bergomas, Angelus de Paz, Cardinalis Bellarminus, Bernardus à Lutzemburgo, Nicolaus Sanderus, Albertus Crautzius, Jacobus Gualterus, Franciscus

C A M P I O N.

Hermannus oriundus, ubi ei indictum cultum exstructas aras, appensas tabellas, expositas ejus imagines, in Ecclesia Cathedrali, atque in aliis templis enarrat, & sub anno trecentesimo supra millesimum exhumatum corpus, & combustum, condemnatamque, & abolitam ejus memoriam, ita jubente Pontifice, & favente Azzone Principe Estensi.

Progenies autem ista viperarum dum sub sanctitatis velamine, & religioso habitu suas hæreses occultare studuit, novæ religionis sibi habitum affinxit, quem ita Marianus noster ex vetustis chronicis describit: *induebant inquit. . . . deferebant.* Utrum autem aliqui fuerint, qui cum nomine Minorum habitum quoque illorum assumebant, ut sub simulacro pietatis incautos facilius deciperent, non ita facile ex ipsa Bulla licet colligere, dum nihil de hac re agat Pontifex, quin potius contrarium asserat dicens: eos novæ religionis habitum induisse. Quod si aliqui etiam habitum eorundem sint ementiti, non illi primi sub hoc sanctitatis velamento popularem auram captabant, sub Gregorio IX. homines tum in religionibus, tum extra easdem Minorum vestem usurpasse, & mulieres habitum Clarissarum, & contra ejusmodi aslopicos gruculos editas constitutiones ejusdem Pontificis producantur. . . .

Nihil

W A D D I N G U S.

fcus Penna, Antonius Maria Spelta, Severinus Binius, & ultra omnes clarius, & latius Joannes Baptista Pigna in historia Ferrariæ, ex qua Hermannus oriundus, ubi ei indictum cultum exstructas aras, appensas tabellas, expositas ejus imagines, in Ecclesia Cathedrali, atque in aliis templis enarrat, & sub anno trecentesimo supra millesimum exhumatum corpus, & combustum, condemnatamque, & abolitam ejus memoriam, ita jubente Pontifice, & favente Azzone Principe Estensi.....

Tom. eod. pag. 289. num. 43.

Progenies autem ista viperarum, dum sub sanctitatis velamine, & religioso habitu suas hæreses occultare præsumpsit, novæ religionis sibi habitum effinxit, quem ita Marianus noster ex vetustis chronicis describit: *induebant* inquit..... *deferebant*. fuisse autem aliquos, qui cum nomine Minorum habitum etiam assumebant, ut sub simulacro pietatis... incautos facilius deciperent non ita facile ex ipsa Bulla licet colligere, dum nihil de hac re agat Pontifex, imo potius contrarium asserat dicens: eos novæ religionis habitum induisse... Quod si aliqui etiam habitum eorundem sint ementiti, non illi primi sub hoc sanctitatis velamento popularem auram captabant... Sub Gregorio IX. homines tum in religionibus, tum extra easdem Minorum vestem usurpasse, & mulieres habitum

CAMPION.

Nihil enim magis familiare, quam sub hujusmodi speciosa exteriori veste pietatis mendacium, atque etiamnum sub oculis omnium passim sub velamento franciscano tales divagantur nebulones, & libere (quod dolens refero) grassatur hypocrisis ad multorum deceptionem, ordinisque scandalum, & contumeliam.

Videat ergo eruditus Lector, qua fide nobiscum agat Bzovius, & illius sequaces, qui nostro adscribat sodalitia simulatam hanc gentem, & à nobis ortam, vel collectam asserat sectam Fratricellorum. Verum enimvero non à nobis collecta, sed dissipata, non inter nostros orta, sed per nostros extincta fuit, neque enim variis temporibus per varios inquisitores ordinis eos persequi destiterunt, donec tandem obtinuerunt. Beatus Joannes à Capistrano, & Beatus Jacobus à Marchia Minoritæ regularis observantiæ Inquisitores ultimas eorundem reliquias deleverunt. Ipse Joannes Extravagantis author plures ex hoc ordine constituit inquisitores, qui contra eos diligenter egerunt; comprehensosque secundum Juris apices punierunt, ita ut anno 1318. centum, & quatuordecim ulticibus flammis traditi fuerint, quibus tunc factum, ut ne adeo libere hæc scandala in animarum damna succrescerent:

W A D D I N G U S.

Clariffarum, & contra hujusmodi æfopicos graculos editas constitutiones ejusdem Pontificis - produximus

Nihil enim magis familiare, quam sub hujusmodi speciosa exteriori veste pietatis mendacium, atque etiamnum sub oculis omnium ubique, sub velamento franciscano tales divagantur nebulones, & libere (quod dolens refero) grassatur hypocrisis ad multorum deceptionem, ordinisque scandalum, & contumeliam.

Tom. eod. pag. ead. num. 44.

Videat ergo Lector, quam æque nobiscum agat Bzovius, qui nostro adscribat sodalitio, præclarā hanc gentē, & à nobis ortā, vel collectam scribat sectam Fratricellorum. Porro non à nobis collecta, sed dissipata; non inter nostros orta, sed per nostros extincta, neque enim variis temporibus per varios inquisitores ordinis eos persequi destiterunt, donec tandem obtinuerunt. B. Joannes à Capistrano, & B. Jacobus à Marchia Minoritæ Apostolici Inquisitores ultimas eorundem reliquias deleverunt. Sed & Joannes ipse hujus Extravagantis auctor plures constituit ex hoc ordine inquisitores, qui contra eos . . . diligenter egerunt; comprehensosque secundum Juris apices puniverunt, & anno insequenti centum, & quatuordecim ultmicibus flammis tradiderunt, per quæ tunc factum est, ne adeo libere hæc scandala in animarum damna uccrescerent.

Dimidium jam Opellæ attigimus quasi authoris: progreditur is deinceps ad vitæ seriem Petri Joannis Olivi, atque Maceratenfis longa narratione, si superis placet percensendam; verum pigeat pede, quo cæpit gradientem ultra confectari; fatetur enim ipse operis supremi pag. 106. linea 1. se vitam Olivi ex *Waddingo* potissimum in suas vindicias transtulisse; dixisset vero similis ad apicem exscribillasse: quod ne iterum probando longius persequi debeam, itaque Lectori tædium, mihi vero ipsi dispendium facessam, en indicem subjicio Tomi, paginæ, ac numerorum accuratissimum, cujus ductu, si qui fortasse curiositate provocati cæteram etiam Opellæ hujus partem ad bilancem cum *Waddingo* postulaverint, facile, quod requisiverint, deprehendere possint. Itaque ab ortu Joannis Olivi residuum famosi istius Libelli dabit ex ordine *Waddingus* Tomo 5. pag. 52. num. 29. Item: pag. 108. num. 2. ac 121. num. 1. rursus: 110. num. 5. & 236. num. 11. 298. num. 13. 378. num. 31. 379. num. 34. 380. num. 35. 378. num. 33. 382. num. 38. Dein Tom. eod. pag. 390. num. 48. 389. num. 47. 391. num. 50. 324. num. 9. 338. num. 14. &c. &c.

Unicum inter hætenus recitata offendendo ex *Campionis* cerebro enatum, verbisque *Waddingi* perperam adsutum; idque principio paginæ 49. cum ait: ad sectam Fra-
tri-

tricellorum *plures ex diversis Religionibus*, & UTROQUE CLERO *evolasse*. Vah projectam, insolentemque audaciam! quis tibi tantille homule suggessit Franciscanum hunc pedorem ad nos usque derivare, & notam adeo vilem clero sæculari inustam velle? utrumne aliquis Historicorum id refert, an ex temetipso hoc dicis? certe apud Waddingum, in cuius verba alias jurasse visus es *utriusque Cleri* nec vola est, nec vestigium: ut nisi petita aliunde autoritate propositionem hanc sustinueris, omnes audaciæ terminos te excessisse vel ex ea luculentum esse debeat. Neque est profecto rationi consentaneum eam viros Ecclesiasticos pauperiem ambivisse, de qua exortum subinde contentionis dissidium Fratricellis initium fecit; cum præsertim latere eos nequiverit Servatoris nostri edictum, quo beatos illos communiter pronuntiat, qui spiritu pauperes, quales fieri omnes exoptamus, sunt; nisi tu forte fortuna detexeris aliquos, qui sub vili pallio videri voluerint *quasi nihil habentes*, esse autem *omnia possidentes*. Verum quia nihil singulare ultra tibi occurrit, jam cesso; contumeliamque hujusmodi infra dignitatem Status Ecclesiastici positam contemno: de Libello ipso nunc tecum potiori jure agendum erit.

Amabo: dicetne aliquis Opellam hanc Waddingo expilatam, te, si sapuisti, si com-

pos tui fuisti, condidisse? Hæccine est non dicam Magistri, ac Theologi, sed sobrii, & vel modicum verecundi hominis disceptatio, qua cœco impetu in Damianum ruisti? & quo successu? nempe: quod præclari ordinis tui decorem, censorumque tuorum famam author nec primum, nec habere sequentem visus non mediocriter labefactaris. Ecquis enim non existimet eos, qui calculo suo opusculum hoc tibi per nefas adscriptum probarunt, & encomio ornarunt, Annales suos, & Waddingi opera ne à limine saluttasse? Ergo hoc tandem molimen illud est, quod tu authore Horatio diu, multumque versasti: *Quid tui ferre recusent, quid valeant humeri?* Imbecillis, fragilisque homo!

At tu fortasse causa nondum excidisti, spemque omnem ad facti excusationem convertis? Euge Vir magnifice, si excusare potes: consilia ego ubertim mox suppeditabo, ut qua ratione id præstiteris, eadem ad eruditionis apicem non sine perpetua nominis tui apud posteros memoria ascendas. Quod si enim vuculas aliis alias substituere, synonymasque multiplicare, passivam activè constructionem reddere: posteriora aliquando verso ordine præponere: copiam rerum præteritione negligere (hæc facies vindiciarum tuarum fuit) viri eruditi, & authoris officio satis est, idque apud doctos honestari potest; age obsecro: vasta Bellarmini aliorum,

rumque in controversiis fidei nominatissimorum volumina tua facito, tibi que adscisce. Quæcunque fusiora in iis, atque prolixioraprehenderis, mitte in pace: ordinem institue præposterum: sicubi vocabulum tibi occurrerit in terminis diversum, commuta: pecus dicitur brutum: aquam nomina lympham: domum ædes appella: &c. tandem ita inscribe: FR. HYACINTHI CAMPION à BUDA INSTITUTI SERAPHICI, REGULARIS OBSERVANTIÆ PRESBYTERI VINDICIÆ PRO RELIGIONE CATHOLICA PETITÆ ADVERSUS QUOSDAM HÆRETICOS NOVISSIME LUTHERUM, & CALVINUM. &c. Hoc pacto viros clarissimos, ipsosque Ecclesiæ Patres librorum multitudinem opprimes, & tua eruditione intra tempus paucum superabis. Id unum anonymi adversus sycophantas Invavienses scriptoris monito diligenter cave: ne doctrinæ hujusmodi tuæ, atque eruditionis monumenta fines Perediæ, Sorbesiæ, Perbibiæ, Centauroromachæ, Conterebromiæ, & Gurgustidonios vel unguem latum prætergrediantur. Intra hos limites, & ansatus incedere, & doctus audire potes: at si inauspicato pervenerint alio, mittentur illico in vicum vendentem thus, & odores.

Verum amplius joculari non libet. Affer huc obsecro rabsodes mi fabellam tuam, quam in opella novissima dignam (scilicet) coronide protrusisti, inquires: *asinus in pelle*

leonis non capit feras, & tibi ipsi hoc modo adfabulare: quemadmodum asinus pellem leonis indutus feras non capit, ita Campion vindiciis contectus Waddingi Transylvanum non terret. Depilavi enim te ex asse, ne in posterum aliena crepando ipse *as sonans*, & *cymbalum tinniens* aliis molestus esses: quod cum jam executus sis, non tamen ad tribunal vindictæ causa te voco, nec abs te aliud peto (vide quam benigne tecum agam) nisi ut sapias. Hæc si transactio placet, & conditionem accipis, en omnia obliviscor, & in gratiam tecum redeo. Sin obduratus acquiescere detrectas, profecto aut tibi ipsi ignotus es, aut neminem præter te alium nosti. Dubia, ut provideo hinc, & inde est resolutio, ego vero discretioni tuæ tam parum confido, ut subverear potius, ne in furiam actus omniæ denuo lapidem motitare pergas, quo virus in me tuum evomere possis. Prævertendum est igitur malum pessimum, & ut contentioni finis tandem statuat, procurandum.

Peroportunum ipse tu Hyacinthe charere mihi remedium ad hanc rem consequendam in novissimo opere tuo nunciasti; ex quo nimirum incredibilem in hoc disciplinæ genere imperitiam tuam paucis si advertas ego docere, tu cognoscere possimus. Aggrediar: futurum id enim tibi gratissimum auguror, qui in tuis infirmitatibus, uti pag.

123. cum Apostolo protestatus es, libentissime gloriaris. Sit igitur

§. I.

An quos Bulla Sancta Romana perstringit, fuerint Franciscani?

Videris tibi in ipso Apologiae limine lineis plane oculis propositionemprehendisse, ex qua uno ducto argumento subdis illico: *causam verbo meo ex integro finitam esse*. Superi meliora! Quæ illa tam fatua quæso, atque incauta mihi oratio excidit, qua cuncti simul conatus mei levis adinstar paleæ exsufflentur? §. I. inquis: ego affirmavi *singulas hæreses Fratricellorum eodem pietatis lenocinio contexisse malitiam suam, Franciscanamque Religionem mentitas esse*. Bene habes: hæc mea est, non quidem ut recitas absoluta, & simplex, sed disjunctiva oratio. Quid tum? ergo subinfers: *Si me confitente Fratricelli Franciscanam Religionem mentiti sunt, illi reapse Franciscani non extiterunt*. Parturiunt montes, prodibit ridiculus mus. Audi! quid si præclaro Achille isto utamur pro vindicanda Religione Catholica, contendamusque è nostratibus neminem sectæ alicujus authorem fuisse? tum enimvero sua ingenio tuo laus, suus argumento plausus constabit. Juvat periclitari: quicumque germanum se Christi fidelem, & Catholicum mentitur, reapse Christi fidelis, atque

atque Catholicus non est; atqui Lutherus, & Calvinus se se germanos Christi fideles, & Catholicos mentiti sunt, ergo Lutherus, & Calvinus reapse Christi fideles, & Catholici non fuerunt: sic de aliis. Potesne aquam similiorem aquæ ex eodem puteo haurire, quam hoc ratiocinium coincadat cum tuo? certe si tu nullum effugio mihi locum relinquis, si vacuum objectionem quamquam autumas, mihi pari necessitate assentiaris, oportet; quod si non abnuis, næ omnium eris fabula: nam quis est, qui ambigat Calvinum, & Lutherum olim revera fuisse in cœtu Orthodoxorum, ac dein à Religione Catholica per apostasiam defecisse, Christique fidelium numero in hæresim excidisse? ut ne igitur *satis te respondisse, & Fratricellorum hæresim à calumnia* (ita ipse balbutivisti) *Franciscanis imposta vindicavisse putes*, ita jam accipias velim: Fratricellos, vel eorum potius authores, posteaquam excusso Sacræ Religionis jugo, contemptaque Ecclesiæ autoritate se ab utraque segregassent, reapse non amplius fuisse Franciscanos; sed pro talibus duntaxat, ut incautos sub pietatis larva deciperent se venditasse; ortum nihilominus suum è Minorum sodalities recta derivasse; ut adeo cum D. Apostolo Joanne accomodatissime te explicare possis dicendo: *Ex nobis prodierunt, sed non erant ex nobis, nam si fuissent ex nobis, permansissent utique nobiscum.* En nullo negotio dis-

dissipatum irrefragabile argumentum! in quo conformando eam præcipue dialecticæ legem implesti, *quod sequitur partem conclusio debiliorem.*

Fractus in primo congressu adversarius ad Bullam Joannis XXII. se recipit, atque ut ampliorem evadendi campum inveniat, me sibi imminentem admiratione interjecta moratur. Quid tamen hæreat? videamus: causam nimirum mente assequi non potest, quamobrem geminas Fratricellorum classes tamquam ad rem impertinentes tacitus præterierim, cum prima nihilo fecius, quam reliquæ mentita sit Franciscanam Religionem? *Magnum Jovis incrementum?* Cur tui nec te miseret, neque pudet Hyacinthe labilis adeo esse memoriæ, ut quæcunque antea legisti, recordatione tibi excidant? utique enarrat Pontifex hos posterioris generis Fratricellos neque à Franciscanis ortum duxisse, neque fuisse Franciscanos, dum ait: alios eorum accepisse habitum, & vivendi rationem ab Episcopis, aliisque Ecclesiarum Prælati; alios vero tertium dumtaxat poenitentium D. Francisci Ordinem professos esse; superabat proinde illorum tantum agitare causam, qui se genuinos Beati Francisci alumnos, ac Privilegio cœlestini communitos assererent; hi inquam soli vocandi erant ad quæstionem, ne longius à proposito *an quos Diploma Pontificium perstringit Franciscani fuerint?*) divagaremur.

Legi itaque prius, quam Augustini verbis me exorares *diligenter*, contra quod scripsi; atque, ut fidem abs te hujus elicerem, libellum integrum unde nam tibi asserueris, vel invitus palam feci. Verum tu interea resummi animum, & confectum tumultuario labore ex Bullæ verbis adversum te argumentum alacriter invadis: certum præpripriis affirmas damnatos isthic Cœlestini privilegium prætendentes fuisse ab iis, quos recensuisti Fratribus omnino diversos: at qui tandem illi fuerint, quosque habuerint auctores, respondes nihil: *hoc opus, hic labor est*. In hoc enimvero alter ab altero potissimum dissidemus, quod ego Fratres illos, qui missione à Cœlestino expugnata in solitudinem Græciæ concesserant, hic damnationem subivisse, & ratione probatum, & auctoritate magni nominis scriptorum constabilitum dederim; tu vero qui nam constitutione hac profligati fuerint, quisque eorum hæresiarcha haberi debeat, modo temporis rationem attendas, ne conjectura quidem hallucinari possis. Iniquus sim, si unum nominaveris.

Ipsæ hæc non dubito præsensisti; quare desperata Responsione rem indecisam prætervectus ex meismet verbis occasionem extundendi captas, simulatores istos nunquam revera privilegio donatos fuisse, quod confessus sim pag. opellæ meæ 8. eos concessio-

nem

nem istam temere, & falso prætendisse. Res mira! dic ubi, aut quando? meamet verba repetenda esse video, ut Lectori benevolo ostendam fuisse mihi quemadmodum alias dixi cum inermi hoste certandum. Sic porro mea habet Apologia: ego sane concessum à Cælestino alteri id genus privilegium nusquam deprehendo; temere autem, & falso Fratricellos eam prætendisse concessionem, cum potissimum eorum causa in sacris tribunalibus, & coram Pontifice, quem prætensionis veritas non latebat ageretur, in animum intucere non possum. Prolixa nimium hæc tibi mihi Campion oratio fuit, non mirum illius te sensum assequi non potuisse. Proh pudor! nunquam speravi fore ut hominem Theologum ad subsellia Grammatices, & Latini sermonis rudimenta revocare debeam.

Ventum verbero: ad rem propius Campion accedit, aitque: Pontificem commissurum haud fuisse, ut authores Fratricellorum, si fuissent Franciscani aperte non proderet, ac de nomine indicaret; quemadmodum in Bulla: gloriosam Ecclesiam fabrum defectionis Henricum de Ceva, & alibi alios nominatim perstringit.

Ad hæc, & cætera verbi tantum gratia à te adducta ego respondeo: cur ita, cur aliter acciderit, stat pro ratione voluntas. Aliam si esuris responsionem, prior quærenti mihi redde: cur nam (recentiora tibi sæcula ut recordari possis, commemorabo) Tridenti-

na Synodus Helveticæ, & Augustanæ Confessionis statores nusquam cognominat, aut nominat? an propterea Lutherus, & Calvinus pro iis habendi non erunt? si ita: neque Fratricellorum secta, neque istæ ullum deinceps agnoscent authorem; & tu in hac Bulla damnatis Pongilupum ibi nec somniatum quidem frustra præficere adniteris. Apage igitur, & tibi ipsi gravior fieri noli.

Remittit ut observo ferocientis adversarii furor; jam enim vacillat, & ad conjecturas orationem traducit, dum ex contextu verborum meorum quasi per extasim colimat: senos, quos adduxi Franciscanos nemine excepto Fratricellorum authores, ac Primipilos à me constitutos fuisse. Optimus hic ad eximendum tibi scrupulum vir amice verborum meorum interpres ipse ero; neque enim hanc iisdem promiscue appellationem ego unquam attribui, neque tu è dictis meis conficere potuisti. Intendat igitur charitas tua! fuerunt inquam hi omnes è primitiis Fratricellorum, non tamen cuncti è numero authorum, quos geminos tantum egomet alibi designavi. Exemplum (si fas est) à D Ignatio cape: qui licet plures excitandæ Religionis suæ socios in ipso etiam exordio numeraverit, solus tamen Fundator Soc. JESU salutatur, cæteri nascentis tantum primitiæ reputandi sunt. Accedit: quod eorum alii, de quibus inferius, resipuisse, atque a perti-

naci

naci paucorum in errore constantia recessisse deprehendantur. Ex his, ac superioribus fuit suapte resolutio, quod adjicis argumenti.

Dico enim, & iterum dico, ut repetitione saltem capias, sex fratres istos, posteaquam Institutum suum refugerunt, finxisse solum Franciscanæ Regulæ ad literam professionem, veros tamen Francisci asseclas ante defectionem existisse. Etiamne tibi obscurus sum? dicam compendio clarissime: cum assero Franciscanos à Joanne Pontifice in constitutione *Sancta Romana* condemnatos fuisse, intelligo eos, qui antea Franciscani fuerunt, eorumque contubernio se se deinde surripuerunt. Lege sis in Evangelio: *cæci vident, claudi ambulant*; accipies credo sensu, ut Scholæ loquuntur, diviso, id est: qui claudi fuerunt, ambulant, qui cæci, vident. Ita igitur & mea dicta interpretare.

Verebaris fortasse, ne sublimitate ratiocinii altissime abreptus lapsu rueres graviore, quod tam subito ad contemplandam Joannis Bullam tergo dato redeas, & me susque deque ducas? nil moror, individuus tibi adsum comes, tametsi à recto ordine deflexero, non mirum. Cœcutire me te duce oportet. Quid ergo tantum causæ tuæ hæc Bulla interest? Bulla ait: vociferaris: *Fratricellos profanæ multitudinis fuisse*; tales autem sex fratres tuos appellari piaculum ducis, quod multo ante Religionem ab Ecclesia approbatam

ingressi, & professi fuerint. O advocatum insignem! Lutherus igitur dici profanus minime poterit, quia multo ante defectionem approbatam ab Ecclesia Religionem ingressus, & professus fuit? sed *quis ad tussim, & ravim usque perstrepis? Sacros Francisci sodales profanos appelles?* Heus! tu ad Bullam Pontificis me revocâsti: hæc mea, quæ posterius memoras sunt verba, quibus, ne causam perditissimorum hominum toti Religioni communem faceres, indigitare volui me profanæ multitudinis vocabulo eos nunquam designavisse, qui actu Franciscani fuerunt, sed alios, qui ordinem Franciscanum cum Fratricellorum secta indigne commutarunt. Tu vero, ut conjicere est hos etiam seegreges licet ita appellari posse negas: offendisti enim in Bulla *gloriosam Ecclesiam* profanam multitudinem à seegrege etiam Franciscanorum turba longo intervallo secerni; conveniens autem non esse, ut Bulla alteri altera quoad verborum significationem contradicat.

Audiamus hominem flare simul, & forbere scientem. Memoriâ ne tibi evanuit Hyacinthe, quod opusculi prioris pag. 49. asseverâsti: ad castra Fratricellorum evolâsse complures ex utroque clero, & Religionibus diversis? nulla tamen hic diversitate spectata sectam communiter Fratricellorum Pontifex multitudinem profanam nuncupavit. Errori hoc vertes? contradictionem in termi-

minorum significatione prætendes? potio-
 itaque Fratricellorum partem è promiscuis,
 profanis, ac nullius frugi hominibus coalu-
 isse, a potiori autem recte denominationem
 fieri, si Philosophus es, scito. Reliquum quod
 in *abominandæ* termino præsidium locas, inte-
 grum, inviolatumque tibi relinquo; imo in
 tui gratiam nec vocolam istam ita ad vivum
 refeco, ut Fratricellos non ultra execran-
 dos censeam, quam tu ipse Lutheri assecras
 abominandos putes.

Nondum ad singula, quæ hucusque com-
 plexus es, ut mihi legem dictâsti, reposui;
 præterfilii, quod me non invitum debere
 largiri gannis: maculam nempe aliquam ex
 Religiosorum improbitate in ipsum ordinem
 redundare, non secus, atque infidelitatis,
 quam quis contraxerit nota in ejusdem po-
 steros, universamque propaginem transcribi
 solet; tametsi enim quæstio præsens ad sco-
 pum, intentumque nostrum nihil conferat,
 cum tamen ad eam me concedendam violent-
 e cogas, irresoluta abire non potest. Quam-
 obrem prima tibi sit responsio, quam ipse
 quærenti mihi facies, cur Judæ furtum, &
 Christi proditio nihil officiat coetui Aposto-
 lorum? Alteram ex differentia infidelitatis in
 DEUM, & Moderatorem humanum reddo:
 mortalem scilicet Principem cum circumscri-
 pta sit ejus potestas, his mediis, atque ter-
 riculamentis debere subditos in officio conti-

nere; si quis vero in DEUM impia arma sum-
pserit, & contra Ecclesiam seditionem con-
citârit, sententiam quidem ipse divinæ ulti-
onis evadere non poterit, filius tamen Pa-
tris, alumni sui Religio iniquitatem non
feret.

Sed iterum se tibi obtulit occasio exco-
ctam toties crambem recoquendi, cur nam
singulæ, de quibus Bulla agit Fratricellorum
classes *profana multitudo* promiscue vocentur,
si diversis suam originem authoribus debent?
Animadvertite igitur profanæ multitudinis æ-
que, ac hæretici vocabulum commune esse
omnibus, quicumque ab orthodoxa commu-
nitione, & inconcussa Ecclesiæ veritate se re-
movent, atque ex adverso nobis sunt: por-
ro quemadmodum his unus propterea author
appingi nequit, ita illos ad eundem ex hac
causa referendos esse tam parum evicisti. Ine-
ptire autem jam desine, ut apostatas illos
fratres ab appellatione ista vindicare pergas;
docui enim paulo superius eam his longe
aptius, quam aliarum Religionum desertori-
bus, qui Fratricellorum sectæ nomen dede-
rant, convenire. Nec juvat dicere *apostatas*
eousque inter Ecclesiasticas Personas esse censendas
(immunitate enim illos gaudere perperam as-
seruisti, cum Tridentina Synodus constitu-
erit Clericum minoribus licet ordinibus ini-
tiatum, si habitum, & tonsuram abjiciat pri-
vilegio fori, & ex sententia mihi probabili-
ore

ore etiam canonis, quod præcipuum immunitatis est caput, ipso jure privari) *quoad ex-auctoratus Judici plectendus tradatur*; etenim largus in concedendo tibi sum Religiosos ab obligatione votorum per apostasiam, matrimonio junctos a legibus conjugii per separationem sui privatam non solvi; ajo præterea hæreticos Ecclesiasticis etiam sanctionibus obligari, cum per baptisma ingressi sint Ecclesiam sicut suam apostatæ profitendo Religionem: profanam ergo, igitur tandem (tædet meminisse toties) denominationem non tam personis, quam actionibus tribue; prouti ab historicis sacra quæcunque, & Virgines DEO dicatæ profanari dicuntur. Ultra si quid à me contenderis, ego Constantinopoli, tu in Perbibesia remotissimi verfabimur, Lutherum vero, & Calvinum eodem rationis pondere, quo istos tueberis, & vindicabis.

Nunc cætera istius Bullæ, uti me provocas, persequamur. Dicitur in ea, objicis: *Fratricellos contra Canones habitum novæ Religionis assumpsisse*: ubi etiam præmissis concessis, ut assensum conclusioni non præbeas, adverte edictum: *novæ Religionis habitum*, non habitum novum eos sumpsisse, manifesto indicio: quod novam Religionem quis profiteri retento etiam prioris amictu possit; id quod te solo contra nitente commune Brocardicon habet: *vestis monachum non facit*; ex quo ne

verborum ultra corticem rodamus, compendio inferes 1. ut Coelestiniani novam, atque à tua diversam Religionem excitasse dicantur, nihil officere, quod eorum amictus essentialiter (ita dicere tibi placuit) non fuerit distinctus. 2. Neque, quod eosdem communitas ad ordinem tamquam ad corpus revocarit, ei contradicit, quod in Bulla habetur: illos *regulam D. Francisci ad literam observare se confinxisse*: nam etsi hæretici Evangelicas leges observare se ad literam confingant, recte tamen ad Ecclesiæ gremium reducuntur, cujus ante membra esse desierunt. Suo igitur muneri Tribunus militum respondet, cum profugos suæ legionis milites sub signa priora recipit; suo pariter functus officio est ordo Franciscanus, quod istos suæ Religionis desertores in sinum admiserit. 3. Ex particulis *etsi ostenderent*: Bullæ insertis consequens non esse, privilegium à Coelestino acceptum per Fratricellos ostendi non potuisse; sed requisitum dumtaxat, tamquam Bonifacii VIII. revocatione jam dudum cassatum ab iis non fuisse, quod paulo inferius daturi sumus; modo intermedium Lectori agat dilema illud, quod oppositum meo substituísti; est ad syllabam istud: *aut nova non fuerit illorum Religio, qui se ad literam D. Francisci regulæ observatores vere profitebantur, quales Coelestiniani fuere, aut mea genuina ejusdem Divi Francisci Institutio est? si novam esse affirmas, sequi,*

quitur observatores regulæ ad S. Francisci veterem Institutionem non pertinere, si autem novam esse negas, ergo fuit vetus, ac confectario genuina mea Institutio. Hoc argumentum Logicelli, qui elementis Dialecticæ operam navant, quamprimum audierint, te, mihi crede exsybillabunt, atque in suppositum tibi involabunt; nullius enim concessione stabilivisti seu Cœlestinianos vere fuisse Franciscanam Regulam professos, eandemque ad literam reipsa observavisse, sive Religionem tuam cum Instituto Cœlestinianorum convenire; attende quam verborum sis prodigus! necdum tamen tua conticescit garrulitas: uno excusso in æra præsidio, aliud tibi continuo suppetit per-fugium, saltitas huc, atque illuc levissimè, mihi mirandus potius, quam imitandus. Quorsum autem se infert? inter ordinis ut res ostentat tertii Fratres; Hos in aciem promovet, ut junctis cum priore Fratricellorum phalange viribus contra me pugnam ineant: sicuti enim inquit generosus athleta hi simulators tertii ordinis professores origine non fuerunt, tametsi tertium ordinem sint mentiti, ita neque Fratricelli primæ classis qui primum D. Francisci ordinem simularunt, ex ordine Minorum dimanarunt. Verum aliter cornua, & alas disponas oportet. His armis neuter in certamine superior fiet; sic enim adversum te contendam: qui in Bulla: gloriosam sub Henrico Ceva de observantia regulari se solos mira vanitate jactabant,

origine è Minorum sodalities manarunt, ergo etiam classis primæ Fratricelli, qui primum B. Francisci Ordinem simularunt.

Erant proinde hi tertii ordinis simulators Fratricellorum appendices quædam, ut quemadmodum germana Francisci Religio suos habet Tertiarios, ita seductoribus illis, qui se illius Regulæ ad literam observatores effinxerunt, insana accesserit multitudo, quæ tertium pari temeritate hunc ordinem eorum exemplo mentiretur; quo cum veritati conformius proferre nihil possis, una agnoscis auxiliares has copias nullum causæ tuæ subsidium attulisse.

Frustra jam eos increpas, incassum gyrovagis nostri temporis Eremiticis comparas, à quibus veste Franciscana amictis viros sæculares circumveniri passim, & non sine ordinis tui dedecore, ac damno per plateas, vicosque eleemosynam elici ingemiscis; magna certe providentia: ut si causam Fratricellorum non eviceris, fideles saltem ad faciendas ordini tuo largitiones excitates. Nunc ad rei seriem recedamus.

Imaginaris tibi, concedas, aut neges revocatum esse Cælestini à successore Bonifacio privilegium, nominatos sex tuos fratres à fermento Fratricellorum purgari posse, quod iidem ignorata Pontificis revocatione *tamquam bonæ fidei possessores* in concessa sibi vivendi norma perstare citra noxam potue-

tuerint; ambidextrè! quid porro ad promulgationem constitutionum Apostolicarum, quæ in urbis campo Floræ, & Basilicarum valvis fieri consuevit, dices? an non sufficere ad obligandos toto qua late patet orbe Christi Fideles? cur hæc sæpe clausula muniuntur: *ita obligare volumus, ac si in quibusvis partibus, & auribus singulorum intimatæ fuissent?* nullum affero exemplum; egisse enim pro virili sua communitatis Religiosos sine intermissione, certum est, ut segregeos illos ad disciplinam reducerent priorem; ac per hos quidem revocatio iisdem ad notitiam venire, & potuit, & debuit, illi vero pristinum propterea vitæ institutum citra piaculum retinere non potuerunt. Sed jam abjecto ancipiti gladio ad unam penitus partem defendendam temet accingis, aisque: privilegium nunquam a Bonifacio his Fratribus ademptum esse; quam in rem Cardinalem Jacobum Cajetanum ex Pagio testem capeffis. Ejus verba tu ipse postulas, audiantur: *antequam* inquit ille *Bonifacius Romam pergeret, ut ibi consecraretur sexto Kal. Jan. anno 1294. Neapoli adhuc existens acta S. Cælestini decessoris sui nondum executioni mandata rescidit.* Ad usque Pontificis consecrationem belle! quid autem postea? deinceps ais: in generalibus ordinis comitiis anno 1302. Genuæ coactis ad petitionem Romanæ Fratrum Pontifex respondit: *Sineret Communitas Fratres illos vivere in eorum bono vitæ strictioris proposito,*

cum ei pro certo constaret eos exactius observare Regulam D. Francisci, quam eorum persecutores. Ecce Aaronis confessio! tulerunt, & dederunt tibi aurum, & projecisti illud in ignem, egressusque est hic vitulus! quomodo amabo istud Waddingus, in quem te provocas refert? *Visum* inquit ille de hac re agendum cum Pontifice, à quo dum peteretur, ut Ordini aggregarentur, revocarenturque Coelestina Privilegia --- respondiisse Pontificem fertur, debere in suæ strictioris vitæ proposito permitti, sibi que certo relatum, perfectiores esse regulæ observatores iis, quos molestos sentiebant persecutores. Haecenus verba dumtaxat commutasti; consensitne tamen dicito aliquando petitioni Romanæ Fratrum Pontifex? Waddingus quidem ex mea sententia testatur citato loco inquiring: *annuit itaque, ut revocarentur ad Religionis obedientiam.* Quibus inquam annuit? nonne petentibus Romanæ Fratribus? ecquid petentibus? utique quod legisti, ut ordini aggregarentur, revocarenturque Coelestina privilegia. Quid igitur ad tuum propositum aptum, quid ad sex Fratrum illorum defensionem accomodatum attulisti? præterquam, quod malæ fidei notam reticentia, atque subreptione ista tibi ipsi auxeris, quam neque Clarenus narrationis, quam hic subjicis ut asserit Waddingus (d) auctor tibi unquam deterget; qui licet se palam Pontifice omni modo purgare niteretur, affirmaret-

(d) in annum 1313. num. 21.

retque revocationem privilegii legitime sibi nunquam innotuisse, (hunc tu etiam imitari paulo ante ceperas ad excusandas excusationes in peccatis) tamen ab excommunicationis, quam contumacia sua incurrerat, vinculo, Pontificis jussu ante absolutus est, quam Eremitarum vestibus indueretur; neque tamen poena ulla resipiscenti dictata est, fortassis, ut mitiore istius fato cæteri allecti rebelles ad frugem, & reditum suavius pertraherentur.

Nova igitur Joannis Papæ concessione induit vestem, normamque Eremiticam Clarenus, quam profecto antea non abjecisset, nisi Instituti hujus revocatio eidem perspecta fuisset. Atque ab ista quidem pertinaciter renitentia se tandem removit dictus hic Clarenus, in qua contumaces aliqui continuo perseverarunt: prius vero, quam id fecisset, dumque adhuc secta occulte reperet, fuit omnino inter primitias Fratricellorum. Quod si tu nondum ex ipsomet vides, ex sociis saltem, quibus adhæserat, cognosces.

§ II.

An Authores Fratricellorum è Franciscanis fuerint?

DUBIO hic exolvi non potest speculativus noster Theologus, qua de causa primo apologiæ meæ §. rubricam hanc præstituerim:

rim: an quos Bulla Sancta Romana perstringit, Franciscani fuerint? cum exinceps eruere ex eadem Bulla conatus sim Franciscanos, ac nominatim sex illos Fratres Fratricellorum authores extitisse; neque intelligit, quonam pacto iterum secundo hoc §. inquiram in Fratricellorum authores, qui jam eosdem superius proprio nomine indicarim. Ita ille quidem causam suam contra me acuit; at quemadmodum practice dubius, ac sibi ipsi irresolutus agit, ita inique, atque indebite operatur; nam primo apologiæ meæ §. nuspiam deprehendere est me, in authores sectæ illius indagavisse, aut sex Fratres illos tales nominavisse, id quod etiamsi ex Bulla Sancta Romana exsculpere voluissem, nihil tamen incongrue, atque prudentum reprehensione me fecisse existimarem; ipse enim, qui festucam in oculis meis hic designavit, trabem antea in suis gessit, cum propositum sibi scopum Franciscanos non fuisse, quos Diploma perstringit Pontificium, ferme ex Bullæ terminis elicere, atque inferre laboraverit, probaveritque verbosissime ordinem Franciscanum, neque novam Religionem, neque profanam multitudinem, qualis in ea percellitur, censerî posse. Quod causæ hujus examen tametsi ex proprio hominis ingenio profectum fuisset, ego non modo crimini non vertissem, sed etiam collaudassem; is autem inconnexè, ac temerè a me id fuisse
 fa.

factum garrit. Nimirum : *dicebat cacabus olla.* Hunc ego igitur , ut quisque quam recte egerim videat , Apologiæ meæ ordinem , ac seriem constitueram , ut primo §. inter damnatam Fratricellorum colluviem contineri etiam Franciscanos ostenderem , nulla injecta mentione , num sectæ authores fuerint , an sectatores ; Altero dein §. docerem , & persuaderem hæresim istam ex ipsa Franciscana Religione ortum suum duxisse ; tandem ne universa Religio hoc crimine laboraret , singulares tertio §. proferrem authores , eosque nomine suo compellarem. Quid in eo censura , aut crisis obsecro notandum inveniet , nisi ut probet ? inane ergo dubium jam depone , ut de cætero te audiam , multa enim adhuc supereffe , quæ objicias persentisco.

Ac principio statim magno calore contendis ad authores Fratricellorum , constitutionem *gloriosam Ecclesiam* minime pertinere ; verum plus non ultra : sponte enim , ac libenter hoc tibi admitto ; neque etiam hac eos Bulla profligatos fuisse ego uspiam disputavi. Id unum ex ea me exhibuisse confido : gravem multo ante tempore de paupertate inter sodales Franciscanos exarsisse contentionem ; cui cum quidam pertinacius insisterent , facta abs reliqua communitate secessione in varios errores *infelici gradatione* , imo *precipiti ruina* delapsi sunt : ex
hujus

hujus deinde quæstionis agitatione, qua velut clypeo quodam se Fratricelli communicaverant, originem eorum in Franciscanam Religionem consecutione legitima invexi. Nihil proinde hic de authoribus mihi fuit. Nihil æque tibi, nisi ex risu cognosci velis ridiculum. Neque Matthæum de Theate fuisse constitutum in Græcia hæreticæ pravitatis censores ullibi commemoravi, imo de industria provinciæ S. Francisci finibus ejus jurisdictionem circumscripsi; sed ex data scilicet ad eundem Pontificis epistola perhibui, *quantam Fratres Græciæ calamitatem, atque perturbationem in Ecclesiam invexissent*, dum coacto è rudi plebe, & regularis observantiæ desertoribus sodalities tantam undique sociorum multitudinem sibi aggregarunt, ut ipsam brevi Umbriæ Regionem inundaturi viderentur; cui malo obviaturus in tempore Pontifex Literas, quarum fragmentum adduxisti, ampla cum potestate ad Matthæum dedit. Tu vero omnia pro libidine mihi appingis, & epistolam istam constituendorum authorum gratia me protulisse declamas, quorum causam studiose in opusculo apologetico ad tertium omnino §. à me conjectam, dilatamque fuisse nemini, ad quem illud pervenit, ambiguum est. Cæterum nolim existimes Bonifacii tempore immaturum hunc fœtum nondum pullulavisse; verum diutius tantum sub pietatis pallio delituisse puta, dum

dum manifeste detecta improborum fraude Joannes demum XXII. excommunicationis fulmine tamquam apertam hæresim eum percussisset.

Waddingus num ad eundem annum constitutionem *gloriosam* cum altera, quæ incipit *Sancta Romana* referat, mihi que consentiat, suis se verbis prodat: ita enim Franciscum Penna sugillat: *præterquam* inquit (e) quod erret in tempore, quo data est Bulla, & priorem dicat altera, quæ incipit: *Sancta Romana*, dum ista anno superiori, illa vero nonnisi hoc anno edita sit, in quem dies 10. Kal. Febr. anni 2. Pontificatus incidit, uti satis exploratum est scientibus has notas. Carpit igitur Annalium scriptor Franciscum Penna, non quod Bullas istas annorum intervallo distinxerit, sed quia præpostere eam, quæ incipit *gloriosam* prius altera prodiisse putavit. Eymericum etiam in eo redarguit, quod plures inter duo hæc diplomata constitutiones intercessisse somniârit; diversos autem utrique annos ab ipsomet assignatos fuisse prælatis verbis contestatum videtur.

Recta ergo intentione, non malevolo animo ipsam authoris mentem me exposuisse vides. Si porro a proposito tantillum uti affirmas deflexi, non est cur tantopere mihi vitio vertas, cujus opellam marte proprio, privataque industria concinnatam fuisse

(e) in annum 1319. num. II.

isse non dubium est: expeditior autem, magisque tuta tibi via scribendi se obtulit, ut rem, & verba alterius inoffenso calamo usurpares; qua in re non tam delicti turpitudinem, quam frontis tuæ capacitatem admiror. Verumtamen non impertinenter fuisse per me adductam Apostolicam, quæ inscribitur *gloriosam* constitutionem, si adhibitam ejusdem apodosim revolveris, deprehendes; veteranum enim (de quo hætenus toties) Franciscanorum de paupertate dissidium multas in ordinem invexisse scissiones oraculo Pontificio ego comprobare volui, ut Fratricellorum cum iis exordium; sicuti temporis consensit calculus, certa quadam affinitate connecterem. Sicilianos vero incidenter tantum commemoravi, ut longe perniciosissimam eam Faatrum fuisse dissensionem luculentius ostentarem. Istud cum bene expendis, alteram etiam, qua adhuc laboras difficultatem, dogmatis videlicet differentiam nullo negotio resolves; dixeram enim ego Fratricellos communi nomine appellatos fuisse, vel quod communis omnibus fuerit amictus, prætextaque religio, vel quod in eandem sectam subinde desierint: ex quo sane assertionem absolutam quasi omnes Fratricellorum classes in eandem sectam coivisse affirmaverim educere, nisi vel manco iudicio, vel pravo affectu non potuisti. Sed & doctrinæ unitas soli Catholicæ Ecclesiæ

ita

ita propria est, ut ad probandam ejus veritatem hoc sæpenumero indicio, atque argumento contra sectarios utamur; quod si in Theologia tua inutilibus concinnandis libellis non distractus legisses, facile nunc assequereris quo pacto sectæ uni dogmata plurima appingi possint: verum *pluribus intentus minor est ad singula sensus.*

Occurrit modo ex ordine examinanda dissertatio tua, quam pro vindicandis ab hæresi Sicilianis liberali verborum profluvio inundasti; at non multis eam morabor: fas enim de te compendio dicere puto, quod de Waddingo, ac Dermitio ob hanc rem Rajnaldus notavit, *tautarum* inquiens *hæresium (f) calumnias falso impactas his pseudo-minoritis contendit ex inanibus conjecturis auctor recentior, & à sodalibus contra fas accusatos, eo, quod obsolescentem S. Francisci disciplinam suo splendori restitui cuperent: longe enim abesse à summi Sacerdotis auctoritate, ac providentia debet, a Joannis præcipue exacta sapientia abhorret ad leves obtrectatorum susurros ita Christianum orbem commovere; & quamvis concedam in quæstionibus facti posse Papam falli, ea tamen reverentia Sedis Apostolicæ fastigium suspicio, ut in iis etiam plus informationi Pontificis, quam cunctis annalium Franciscanorum narrationibus fidei, atque*

E

autho-

(f) Ad annum 1318. pag. 185.

authoritatis inesse credam; cum semper facilius sit hallucinari scriptorem historicum, quam Pontificem post institutum rei examen in errorem labi. Unde temerarium te non immerito censeo, quod narrationi in Bulla contentæ Regis Friderici authoritatem inurbanitate quapiam anteponis; quem tamen minime tibi suffragari mox doceberis, cum ad ea, quæ Provincialibus suis, ut discolors Fratres illos sub disciplinam redigeret, illico, ac Pontificia eidem epistola reddita est, in mandatis dedit, animum adverteris.

Verum tu subirasceris mihi denuo, quod authores tuos Waddingum, ac Dermitium ante condemnaverim, quam legerim; tamen si confessione ipsa tua in eadem pagina ego Dermitium, tu quem excarnificas Bzovium legerimus: cur quæso præter huc alios Baronium Cardinalem, & Raynaldum contemnis? quos nunquam (ipse ais vidisti) quam tibi ipsi parum constas! unde autem es subodoratus Waddingum mihi ad manus non fuisse? verba utique mea obtrudis, *opportunius & isti mihi occurrent?* Fecisti omnino Hæreticorum more, quod sententiam hanc tam absurde mutilaveris. Proferamus jam Lector Benevole universum verborum contextum, & cujus fidei Hyacinthus noster sit, ab eo metiamur. Ita ego pag. 13. *afferre in argumentum narratorum meorum possem irrefra-*

fragabile illius juxta, & nostri ævi scriptorum testimonium, e quibus geminos tantum, *Dermitium* videlicet *Thadderum* in sua nitela, & *Waddingum* in *Minorum* annalibus reperio, qui desperatæ causæ tuæ asyllum præbeant, utrumque *Ciceronem* pro domo sua. Verum enimvero oportunius & isti mihi occurrent, & hæcenus dicta clarius elucescent, ubi latentes adhuc inter *Franciscanos Bizochorum*, & *Fratricellorum* authores in appricum adduxero, digitoque indicavero. Hæc paulo fusius, sed necessario iteranda fuerunt, ut nullam in scriptis adversarii gravitatem fuisse testarentur. Scito autem *Hyacinthe* geminos hos authores in præsentī materia ideo suspectos mihi esse, quod exteros non inveniam iis accedentes vel saltem conniventes; tum enim scriptoris domestici magna est fides, firmaque authoritas, cum aliorum consensu, & adminiculo roboratur. Hinc non est, cur *Waddingum* multis extollas encomiis, non enim prius perfectum omni ex parte hominum celebrabitur elogium, quam cum laus erit unicuique à Deo: Ipse certo *Waddingus* marianum suum aliosque collaudat, ab ejus tamen, cæterorumque opinione refugit non semel; sincerum pariter eundem scriptorem nos agnoscere possumus, quin vacillare aliquando diffiteri non debeamus. *Vel bonus interdum dormitat Homerus.* Alvarus porro, ac reliqui in tua causa testes non idcirco à me repulsi sunt, quod rei istius mul-

tum illorum interfuerit, sed quia non de istis, quos persequimur Fratricellis, aut si de illis, confuse, & promiscue meminerunt. Nolim eorum testimonia iterum proferre; legantur hæc in opusculo tuo superiore: ego ad ea solum te revoco, quæ alias affirmavisti: *Fratricellos sectæ suæ initium anno 1317. posuisse*: ex quo consequitur omnes, quicumque antiquiores memorant Fratricellos, ad controversiam hanc pertinere non posse; tales sunt Pelagius tuus, Conradus, & Mattheus, aliique, quos inter, & authores meos comparationem instituisti, cum revera nec mihi, minus tibi suppetias ferant. Libet id ex tuismet verbis conjicere; qui pag. 95. & sequ. ais: recensitos abs te authores *ad unum omnes Fratricellorum originem ad Porgilupum referre*: agunt proinde causam illorum, qui in Concilio Viennensi anathemate feriuntur, non istorum, quos posterius sectam suam excitavisse doces. Nec vacat singulos hic vocare ad examen: unum pro omnibus adducam Jacobum Philippum Bergomas, quem scriptori mihi familiarissimo Raynaldo opponis; quantum is tibi faveat, ex magistro Ludovico Baill à te ipso pag. 72. recitato audiamus: *testatur inquit Guido Carmelita agens de eorum Hæresibus, eos se dixisse fratres, & sorores de tertio ordine S. Francisci, quam nuncupationem alii, illis tribuunt... non ergo franciscani authores statuendi hujus sectæ, sed Hermannus quidam Italus*

dictus Pongilupus, DE QUO BERGOMAS IN SUPPLEMENTO AD ANNUM 1298. HÆRESIS EORUM INQUIT, QUI SE FRATRICELLOS DE OPINIONE VULGARITER NUNCUPANT, HOC EODEM ANNO A BONIFACIO DAMNATUR. &c. &c. loquere! de iis Fratricellis agit Bergomas, quos anno 1317. sectæ suæ initium posuisse dixisti? non ne Pongilupi hæresim 19 annis ante damnatam, quam hæc tua nata fuerit refert? Quantum igitur in eo patronum contra Odoricum es nactus? Etiam ne habes, quod mihi obtendas: me in requirenda Fratricellorum origine ad epistolam Bonifacii deflexisse? cum tu ipse 19. annis, ut retuli ab eorundem exordio desciveris, ambiguis ipse potius Ovidii fluctibus agitatus.

Atque ex hoc loco planum perinde fit sententiam Guidonis te non ex Baillo, sed ex teipso nota juris duce cognoscere debuisse, ut videres quid Guido in annum 1317. dicat. Eymericum vero si adversarium tibi esse negas Waddingo primum è diametro contradicis: facis deinde, ut credam te directorium viri illius nunquam inspexisse; cum porro utrumque legeris, polliceor tibi me utriusque authoritatem pro viribus vindicatorum esse, palamque facturum, quanta adnotationum, quæ in juris corpore clauduntur (etsi in legem migrare non debeant) ratio sit habenda. Ita enim comparatus sum,

ut, si eorum, quos recitas notæ in hoc titulo meminissent, nihil prorsus dubitarem eorundem acquiescere fidei, atque opinioni, recta id ratione exigente, ut isti, qui designantur in notis cæteris præsent fide, ubi autem alii proponuntur consulendi, hi præ omnibus valeant autoritate,

§ III.

An Petrus de Macerata, & Petrus de foro Sempronio Ordinis Minorum apostatæ fuerint, initiumque Fratricellorum sectæ dederint?

IN parte ista operis tui tertia ad ultimum jam te video alphabeti Hebraici terminum lamentationes perduxisse; ne itaque moerore nimio contabesceres, consulto excusationes meas quascunque potui libello huic præposui, inque ejusdem exordio te satis, ut confido recreavi. Modo quod paragraphi hujus præcipuum est agendum mihi superat, ut Jordano auctoritatem concilium, productumque ab eo è vaticanis manuscriptum, quo nihil adversum te clarius, vel efficacius afferri potuit in vigorem quoquo demum modo asseram. Esto igitur pro utroque satis, utrumque à Purpurato (Historiæ Ecclesiasticæ Parente Baronio (g) expressis verbis, non secus, ac testimonium
in

(g) In sylvæ manuscr. pag. 400

in rem suam validissimum citari; quem si tu pag. opellæ meæ 16. designatum adivisses, non diceres profecto auctorem hunc mutilum à me productum esse. tanto vero his firmior habenda est fides, quanto ab ullius crisi, aut reprehensione securior hactenus apud Baronium fuit illorum allegatio. fuerunt enim te etiam perhibente complures, qui sedulam impenderint operam, ut quicumque in tantam operis molem navi obrepissent, omnino detegerentur, neminem tamen ex omnibus deprehenderis, qui recitatum in ea seu Jordanum, sive hoc manuscriptum dubiæ fide notarit; quibus, cum neutiquam suspecta eorum fuerit assertio, tibi perspecta esse debet autoritas.

At tu Jordanum in lexico eruditorum non reperis? cur non potius communi exceptione ad removendum eum uteris dicendo: hunc cum aliis erga Religionem tuam male animatum fuisse? Examina quæso diligentius denos illos, quos nominari deprehendisti; forsan inter eos numerum & iste faciet: aut si demum non inveneris, facile mihi persvaserim lexicon tuum esse indicem eruditorum dumtaxat gregalium tuorum; neque enim, si aliorum haberes notitiam, eosdem posses tam facile aspernari.

Tergiversare jam prout libet, ante concessionem ne Cœlestini Pontificis, num deinceps gemini hi Petri apostatæ, & hæ-

retici evaserint; certum enim habeo, eos non superiorum Regularium veniã, sed privilegio immediate Pontificis Institutum suum pristinum declinavisse, novumque istud vitæ genus arripuisse: revocata proinde à Successore Bonifacio concessione Cœlestina (quod certo accidisse ego superius invicte demonstravi) redire ad Disciplinam veterem iis necesse fuit; quod cum facere detrectaverint, neque tu ad Franciscanam Religionem eos revertisse docueris, quid superest? nisi ut apostatas fuisse effectos mecum fatearis. Veniat etiam tibi cupio in mentem, quomodo reducem subinde ad se Pontifex Angelum Clarenum sit allocutus: non ne primum ex eo sciscitabatur *quare à Minoritis recessisti?* argumento non obscuro: Angelum sui ordinis refugam habitum fuisse, verum in benedictione viri istius, & Socii Thomæ Tolentini sit memoria; hunc enim, illumque vera ductos poenitudine deviis neglectis aliis ad frugem rediisse, ac reliquum vitæ religiosè traduxisse, pie denique dormitionem accepisse agnosco; neque iisdem me detraxisse, aut ordinis decorem violare voluisse; nec rerum gestarum seriem invertisse (in quo iniquissime à te accusor) mihi conscius sum: cum enim è primitiis Fratricellorū eos fuisse memoriæ prodidi, non aliud a me fuisse actū autumo, quam quod Paulus ante fuerit Saulus, & Dismas Latro affirmatus. Tu autem, qui ista assequi non potuisti,

isti, multis in medium adductis authoribus evincere, quod alioquin defenditur, laboras, Thomam Tolentinum inter Divos Christi martyres ceneri; quamvis ad hanc rem unicuique tibi scriptorem, eumque Waddingum, è cujus loco duplici cæteros more tuo ad verbum exscripsisti nominandum fuisse comperiam; nisi intentum forsitan habueris pro doctrinæ tuæ celebritate ea etiam congerere authorum nomina, quorum nequidem figuram extimam conspexisti:

Tenet igitur manuscriptum, & Jordani authoritas, atque evincit eos, quorum agitavimus causam Petros ordinis Minorum fuisse apostatas, imo & hæresiarchas. Posterius tamen hoc paulo adhuc clarius illustrandum mihi esse puto: nonne vir amice ipse confessus in opella tua es, Petrum utrumque discipulos, ac socios fuisse Fratris Liberati? patere igitur ipsi viri hujus comites perhibeant, qui fuerint: etenim tantum apud te pondus in præstituendo Fratricellis auctore invenit propria Friderici Damiani confessio, idem addecet robur istorum obtineat testimonium: jam vero quid horum duo ad examen tracti de suorum contubernio protulerint, affirmarintque, ex Waddingo auctore integerrimo petamus. Tandem inquit ille (b) *in tormentis duo vacillarunt adolescentes, qui se, reliquosque hæreticos esse dixerunt.*

E 5

Quan-

(h) In annum 1307.

Quantam porro fidem confessio ista apud causæ iudices habuerit, ex lata adversus reos sententia, factaque in eos animadversione liquet: hanc ita refert fuisse dictatam loco citato Waddingus *denudantor, per plateas Neapolitanas ducuntor, virgis ceduntor, ex universo regno expelluntor*. Bene profecto Petrus uterque pelli suæ consuluit, quod Fratre Liberato cum suis in Italiam recedente ipsi se in Græcia occuluerint, ne idem cum sociis fatum subire cogerentur.

Contemplanti autem mihi hos Petri Maceratensis, & Sodalium casus conceptu difficile visum est, quid tandem ipse præ cæteris singulare gesserit, quod tota in eam Religio suspiciendum, quod fortunatus Hueber in suo menologio celebrandum habeat? Puto (non enim quid contineat profers) eum insertum menologio esse, sicut Pontium Pilatum Symbolo Apostolorum: istud præterea in comperto mihi est menologia hujus modi privata modicæ a doctioribus fidei reputari; narrat enim eruditissimus Wan-Espen Monachii in Bavaria, vetustissimo monasterii menologio cum insigni laude insertum legi etiam Petrum Joannem Olivum, quo nilominus contempto eundem à plerisque ut impostorem, multarumque hæreseon inventorem damnari.

Huc,

Hucusque amicos, & familiares invicem sermones miscuimus: cum tu repente me iterum redarguis, quod veracitatis, eruditionisque tuæ famam quamvis non longe Buda absumimus, ad nos non pervenisse protulerim, & si hæc antea incautus præmiserim: *alia crede mihi vulgus à te volumina Reipublicæ Litterariæ pollicebatur: hæc inquam male inter se coherere contendis; si enim inquis eruditionis, & veracitatis fama de te nulla fertur, cur ergo Respublica Litteraria volumina à te expectat? Sed considera obsecro, non dixi: Respublica Litteraria sibi à te volumina pollicebatur; quomodo igitur? vulgus litterariæ Reipublicæ. opinione enim, ac stupore vulgi te omnino excelluisse relatum mihi fuit, verum Litterati circum homines ne quidem natusue, an ales, an bipes fueris de te audierunt; en quomodo me doces propositionem tuo iudicio falsam transferre in veram? hoc quamdiu factito, subito occurrit tibi, ut ex me, quid de fratre Liberato sentiam, curiosius requiras; respondeo: pium hunc Virum in Italiam ultro rediisse, nec aliis, qui in Græcia remanserant in pertinacia Communicasse: subivisse libenter inquisitionis iudicium: Catholice in omnibus sensum suum reformavisse: ærumnis demum Confectum diem obiisse, Nondum hæc tibi responderam, & jam limites rerum in ordine gestarum me transiisse, & in ea, quæ au-*

res

res ipsæ respiciunt per inconsiderantiam rui-
 sse, atque imegisse clamitas. Aspera qui-
 dem, mihi tamen gratissima est increpatio
 tua; confiteor enim, cum de re franciscana
 agimus, versari nos in lubrica materia, ubi
 præstantissimos quosque authores lapsos fu-
 isse in errorem tui annales prodiderunt.
 vides quantum tibi conniveam? modo Jor-
 danum meum, ut ne ultra exagites: quod-
 cunque Is Macerateni, & Foro Semproni-
 ano Petris dogma tribuerit, parum refert;
 proprium hoc ego omnibus, qui in verita-
 te, non ambulant, puto, ut quovis vento
 doctrinæ susque deque ferantur. At neque
 quod narrat de fratre de Bodicistam facile
 inter fabellas conjeceris; nam quæ tibi in-
 credibilia, ac ridicula apparent, multis à
 me adductis Scriptoribus possibile, & reve-
 ra accidisse videntur. Nunc missis effæminati
 animi querelis, quas huc novissime intor-
 sisti, reliquos centones tuos excutiamus.

Ignominiosum tibi accidisse pag. 91.
 luges, quod insolentia quadam te invase-
 rim, jactaverimque in temporis ratione aper-
 te errorem te admisisse. Ita inquam: & qui-
 dem ex quo eluctari non possis. Fac de-
 nuo calculum ineamus, reprehensibilem que
 te fuisse fatere: præfecisti itane fratricellis
 authorem Italum quemdam Pongilupum te-
 ste à teipso citato Joanne Baptista Pigna sub
 annum

annum 1300. exhumatum, ignique combustum? Fratricellorum deinde initium ad annum Christi 1317. retulisti: quid plura? me tacente quis intelligit hæc inter se adhibitis etiam omnibus arithmetica, & algebrae subsidiis nunquam conciliari posse. At tu errorem tuum culpâ meâ excusare, vel plane expiare conniteris, quod ipse perinde Joannem Olivum in Fratricellorum Patriarcham asseruerim, quorum is exortum viginti sane annis morte sua præcessit; verum, si attendas, dispar toto cœlo est utrobique ratio: nam ihunc quidem Patriarcham sibi præstituerè, ac propterea ad summum venerationis apicem evehere sectarii etiam post Sæcula, ob relicta ab eo Scriptorum, Librorumque monumenta, ex quibus venena sua hauserant potuere; id quod Janzenianis etiam, nisi te solum lateat accidisse perspicuum est, qui D. Augustinum longe post vitæ suæ exitum temere, atque impudenter autesignanum doctrinæ suæ nuncuparunt. Qualia tu jam Pongilupi opera profers, è quibus sectam Fratriellorum conficias, nisi hominem à mortuis prodigiose ad vitam revocaris? Nec opus ultra quid fieri potuerit, sed quid factum sit, scrutari: certe Pongilupi hæresis à Bonifacio dudum condemnata vel in ipso tuo opere invenitur; ut quid ergo iterum a Joanne damnatur? quare non potius more

alias

alias usitato prior dumtaxat constitutio ad-
versus pestem eandem innovatur? vel non
saltem in Bulla *Sancta Romana* superior damna-
tionis sententia mentione attingitur? nem-
pe: quia secta posterior remotissime ab il-
la distincta ad eundem authorem Herman-
num referri nec debet, nec potest. Deni-
que ut tuis te armis confodiam, nonne
professus es in eadem secta defendi diver-
sa dogmata haud posse? hoc si non retractas,
luculentum est illico damnatam propius Fra-
tricellorum classem à Pongilupi secta exasse
dissidere; quicumque enim unius, & alteri-
us dogmata, ritusque vel in obvio quovis
historico legerit, nullam omnino doctrinæ
communem iisdem intercessisse deprehen-
det. nonne contritus est laqueus, quo intri-
care me voluisti? modo teipsum ut expedi-
as cura: potior sane opera hic te fatigabit,
quam inutilis illa de amoliendo à te *Mon-
achi* vocabulo sollicitudo; tam enim ego te
invidiose Monachum appellavi, quam ma-
litiose Waddingus domicilia, ædesque Mi-
norum Monasterii nomine sæpius designavit;
esto ergo cautior ea in controversiam dein-
vocare, quorum de nomine lis est.

Nunc veni jam ad Tabulam mecum,
quantusque fuerim chronologus una arbitre-
mur; quinque enim mihi menda exposuisti,
quibus totidem sparsim in opusculo tuo com-
missa mendacia ego opponerem, nisi animi
mei

mei modestia repugnaret; quæ tamen haud impedit, quominus moderate ostendam iniquam, vel tandem incautam hanc tuam fuisse exprobrationem. Verba ipsa tua cum meis conferantur: arguis enim: me primo inquisse Hermannum Pongilupum triginta annis prius obiisse, quam Fratricelli per te anno 1317. sectæ suæ initium dederint; si igitur (subdis) retro numerem, & triginta annos subducam, prodibit annus 1287. atque adeo Pongilupus decimo tertio sæculo mortem oppetiit; cum tamen ego apertis verbis pag. 18. sæculo sequenti, decimo quarto scilicet fato functum exponam. Hoc primum mihi mendum objicis? at heic duplici in loco sensum meum vel assecutus non es, vel prave ad tuam mentem detorsisti; Lectorem appello! verba mea sunt: *advertat quisquis legit, quæ inter se cohæreant dicta Monachi Campionis: substituere is contentit Petro utrique Pongilupum, qui triginta sane annis sæculo decimo quarto prius vita functus, & ante, quam fratricelli, ut ex eodem retuli, sumpsissent exordium, exhumatus, ignique combustus est anno 1301. Ubi jam affirmavi ego Pongilupum sæculo decimo quarto, aut triginta dumtaxat annis ante statutum à te Fratricellorum initii tempus mortem oppetivisse? cum potius ante ipsum quartum decimum sæculum annis triginta obiisse, & millesimo trecentesimo primo anno exhumatum, combustum-*

que

que fuisse asseruerim. Atque non aliter à te etiam sententiam meam fuisse intellectam persuadeor; si enim vel triginta annis ætate Fratricellorum prius vita functus est Pongilupus, quod meum esse ais, quo modo amabo est mortuus sæculo decimo quarto? *intellige ergo prius, contra quod scribis &c.*

Cæterum Friderici Damiani calculum meum ita non facio, ut quæcunque protulerit, probem; qua enim in re illius sim redivivus, ipse apologiæ titulus abunde declaravit: in quo geminas tantum ejusdem propositiones in verum me asserturum esse sponendi; tu autem per chronotaxim diversam defendi eandem sententiam posse non abnues, ubi dissidentes in calculo Danielis hebdomadarum Interpretes sacros aliquando legeris. Et proinde, quod admirer, sensu te adeo liberali in redivivum fuisse, ut si fortassis lethale quoddam mortui delictum tibi innotuisset, id etiam ipsum mihi redivivo imputavisses; in quo quid apud alios iudicii incurreris, ominare. Interea vero justam qua erga te affectus fui commiserationem agnosce; tametsi enim librorum tuorum suppellectilem non usurparim oculis, pergit tamen eo mentis providentia, quo præsentia corporis non pervenit; ut adeo remotus etiam perviderim unico in rem tuam (à quo cæteri ex Ordine recitantur) tibi opus fuisse authore Waddingo. Quod si
alii

alii præter hunc scriptores ad manum tibi fuerunt, hos brevi omnes cum blattis, ac tineis certaturos esse provideo, si tantum continuo illorum usum feceris, quantum in libello tuo scribendo habuisti. Unam legisse te opellam Friderici Damiani inficiari non possum, è cujus confessione litem hanc dirimere laboras, quod loco à te citato asserat Pongilupum Fratricellorum innovatorem, vel plane authorem fuisse; at vero tunc primum sibi Damianum fuisse aduersatum ex hac fassione elicies, cum omni tempore nullam præter unicam emeruisse Fratricellorum sectam demonstraveris; is enim, prout diversas hujus appellationis hæreses retulit, ita authores, annosque illis distinctos adjecit; ut cum de postremis tractatum institueret, aperte senserit, ac dixerit Petrum de Macerata, & Petrum de foro Sempronio Ordinis Minorum apostatas Fratricellorum sectæ initium dedisse.

Secundo jam vento, & non tam incauto, quam hucusque pede progredere ad ponderandum penitius, num inconueniens à me fuerit responsio illud: *nihil tam naturale est, quam ut res quævis per quas nascitur, per easdem dissolvatur*; adhibui enim hanc juris regulam, ut sapienti paucis sensum meum indicarem, impensam à Franciscanis demolendæ, evertendæque Fratricellorum hæresi

resi operam nihil consecutionis afferre, quo-
 minus pestem hanc ab eorundem ordinis
 sumplisse originem statuatur; an iste scopus
 mihi fuerit, verba mea loquantur: *nec ter-
 reare a jebam ego pag. 19. vocare tuos in du-
 bium hoc solo fundamento, quod ii extirpandis,
 dissipandisque Fratricellorum sectis plurimum im-
 penderint operæ, atque contentionis; nihil enim
 tam naturale est &c.* Hanc certe opinionem
 tenuit semper, tenetque universalis Eccle-
 sia, cujus imperio quicumque adversum or-
 thodoxæ fidei dogma, aut ipsi senserunt,
 aut alios imbuerunt, ante, quam ad gre-
 mium fidelium admitterentur, pallinodiam
 canere debuerunt. Ita etiam in morum ge-
 nere, qui factò aliquo proximis offensionis
 fuit, eundem ad reparandum scandalum co-
 gere solemus. Cur ergo tu ad juris me api-
 cem in explicanda hac sententia stringis,
 cum VETERANUS THEOLOGUS nosse debeas,
 oportere non intentionem verbis, sed ver-
 ba intentioni fervire? multo autem petu-
 lantior es, quando ex propositione ista ab-
 surdas quasque in me conclusiones retor-
 ques, dicendo: *ergo cum Pelagiani per Divum
 Augustinum expugnati sint, Divus Augustinus
 eorum author fuit &c.* non enim mentem me-
 am impugnavisti, cui conformiter ita insti-
 tuendum erat argumentum: *naturalius fuit ab
 Augustino, quam à Pelagio expugnari Pelagia-
 nos: ergo vacillat propositio: verum probandum
 hoc*

hoc modo, ast nunquam comprobandum tibi superest antecedens. tu vero, ut multiplicares loqui sublimia scribis de verbis, quantumvis. Sat igitur esto contra verbum sum verbis hucusque contendisse.

§. IV.

An Petrus Joannes Olivi Fratricellorum Patriarcha salutari debeat?

IN unum Joannem Petrum controversia hoc §. definit; num ipse videlicet Fratricellorum à me Patriarcha ex æquo constitutus sit? quam tu quæstionem, ut orationem amplificare posses, tripartitam in Vindiciis tuis effecisti, & num Petrus iste primum hypocrita, dein hæreticus, Patriarcha demum audire debeat, seorsim examinasti, ac mihi ut ad omnia, & singula tua argumenta respondeam pag. suprema legem dictavisti. Faciam, nec jotta à me desideres, modo ultra in scirpo nodum quærere desistas, nec Raynaldo amplius levicule succenseas, quod Lucam Waddingum exactissimum, accuratissimumque scriptorem appellet, à cujus tamen sententia nonnunquam desciscit; qua enim id ratione fieri sine contradictione possit, priora tibi in memoriam revocabunt: & res alioquin ipsa argumentis non eget; tantum est, ut memine-

ris, quoties tu ipse per decursum Theologiae a D. Thoma Scholarum Angelo cum reverentia dissensisti. videndum igitur potius, an testimonia Raynaldi fide, ac veritate nitantur? primo affirmat Ille Petrum Joannem Olivum judiciaria Ecclesiae sententia esse condemnatum: tu vero dogmata damtaxat ejusdem, atque propositiones in Concilio Viennensi confixas, non authorem anathemate percussum fuisse doces. verum ad propugnandam Raynaldi, & meam sententiam nihil ultra est, quod petas; diximus enim virum hunc non plane haereticum, sed plurimum tantum haereseon inventorem extitisse; invenire autem, & spargere dogma haereticum citra pertinaciam unusquisque, esse haereticus nemo potest. Cum tamen ita tibi placuerit, non ab uno hominem in haereticis penitus habendum esse, tantum enim ad immunitatem illius argumentum contra me protulisti, quantum Calvino, & Luthero proficeres, si contenderes utrumque sectae suae authorem non fuisse, quod synodus Tridentina dogmata illorum, non personas profligaverit. positiva è contra apud Joannem Pontificem (ad quem hujus rei causam venturum me esse probe vaticinatus es) rationum momenta invenio, ut asseram non pauca ejusdem Petri dogmata in ipso authoris sensu à Pontifice Joanne per damnationem abolita fuisse; testatum id
 reli-

reliquit spectator Tragædiæ (. modo fide integra à te recitetur) Alvarus Pelagius; cum enim coactæ Episcoporum, Cardinalium, & Magistrorum Synodi sententiam refert, ait congregatos uno ore Pontifici hoc modo respondisse: *si Petrus Olivi secundum Intellectum, & declarationem Decreti exiit id accepit, verum dicit; si autem intelligit (sequentia suppressisti) Sicut ipse alibi declarat, & sui sequaces asserunt, quod regula B. Francisci sit vere, & proprie idem, & idipsum, quod Christi Evangelium, & é converso, quod D. Papa non habet potestatem super eam, sicut nec super Evangelium, &c. hoc totum simpliciter reputamus hæreticum, ridiculum, & insanum. (i)* En verba concilii hujus ex Alvaro tuo deprompta, ex quibus colligi debet Petrum Joannem insignem hypocritam, & omnem, qua alius videri voluit à te adductam ejusdem declarationem, fictionem meram, atque simulationem fuisse. At mihi obtendis facto hoc per Cardinales, Episcopos, ac Theologos examine nullibi consequenter legitur latum à Pontifice damnationis contra Olivi doctrinam decretum fuisse: imo vero ajo nihil à te facilius, quam hujus testimonium deprehendi potuisse; ita enim primo manuscriptum vaticanum (k) habet: *anno Domini 1325. sabbatho primo quadragesimæ condemnavit*

F 3

(Joan-

(i) Lib. 2. de planc. Eccl. cap. 59. (k) M. S. Bibl. Vat. num. 2765. in Jo. 22.

(Joannes) postillam Fr. Petri Joannis Biterrensis Diœcesis de Ordine Minorum: ex qua fomentum sumpsit quædam secta pestifera illorum qui se pauperes de tertio ordine S. Francisci appellant, ex quibus multi fuerunt combusti. Num certior adhuc fieri cupis? Bernardi confirmationem accipe: Anno inquit Domini 1325. sabbatha primo quadragesimæ, quæ fuit VI. Idus Februarii Dominus Joannes Papa XXII. reprobavit, & sententialiter condemnavit in publico consistorio assistentibus Cardinalibus, & Prælatibus, & Magistris in Theologia, & Doctoribus utriusque Juris quamdam pestiferam postillam, quam Fr. Petrus Joannis olim Ordinis Fr. Minorum de Serinbano Diœcesis Biterrensis fecerat super librum Apocalypsis B. Joannis, tamquam continentem pestiferum, & hæreticum dogma contra unitatem Ecclesiæ catholicæ, & potestatem Summi Pontificis Romani, & Apostolicæ Sedis. continebat etiam plures articulos erroneos, & hæreticos. Ex qua postilla sumebat originem, & fomentum secta quædam pestifera illorum, qui Beguini sunt vulgariter appellati, qui se Fratres pauperes de tertio Ordine S. Francisci Communitè nominabant: ex quibus quam plures fuerant per judicium Prælatorum, & Inquisitorum hæreticæ pravitatis tamquam hæretici condemnati, & relictæ judicio curiæ sæcularis, & combusti diversis locis in Provincia Narbonensi &c. &c. (1) additum esse notat

Ray-

(1) Chron. Rom. Pon. M. S. Bibl. Vat. sign.

Raynaldus in libri margine caractere perinde antiquo: *Narbonæ, Biterris, in Capitestagnò, apud Pedevacium, apud Lodovam, apud Lunellum, & Massiliæ, & Carcassonæ, & Tholojæ.* Prætereo alia quæ in M. S. Cardinalis Baronii notis, & apud Eymericum, habentur; unicum silentio involvere auctorem Pegna non possum, quin eundem sufficiam in locum Joannis de Belna à te repudiati, qui narrationem illius non ex odio aliquo, sed è re natam esse tibi persuadeat, animumque tuum à suspicionibus tandem liberet. Hæc ille (m) *Idem inquit Dominus Papa fecit exhumari ossa dicti Fratris Petri Joannis, & omnia tam cereas imagines, quam pannos per manus simplicium ad ejus tumulum deducta Narbonæ fecit publice concremari. &c.*

His apud Raynaldum recitatis fideliter Testimoniis, nescio quid superaddi debeat, ut Petrus Joannes fuisse hypocrita, hæreticus, & Patriarcha manifeste comprobetur; tantum enim pro me faciunt, ut vix ultra verbulum in residuo opere tuo deprehendam, ad quod responsione mea opus esset. Postulas à me nilominus, ostendam Fratres Spirituales clementinæ: *exivi de paradiso omnino restitisse: Waddingi itaque præmittenda sunt verba. Ita ipse: præcepit mox Pontificis nomine.* (subaudi Bertrandus de Tur-

F 4

re

(m) Comm. 51. in q. 62.

re Minister Aquitanix) ut habitus, quos ferebant curtos, strictos, cum capuciis parvis, & inusitados --- ab Ordinis communitate valde discrepantes deponerent, & alterum secundum Ordinis consuetudinem assumerent, cujus vilitatem, aut qualitatem à locorum consuetudine, & Superiorum iudicio petendam esse Clemens gravissimo Constituto jam in corpus juris redacto (adjicitur in margine: *exivi de Paradiso*) sanxerat. Responderunt: hoc ex illis unum esse, in quibus Superioribus non erat parendum. (n) Vide, quam memoriter scripseris istud in Waddingi annalibus nusquam reperiri posse! reprehendere tamen te non audeo, ne quod semel fecisti, voluntariam paupertatem tuam à me contemni iterum dicas; ad quam respondeat tibi velim magnus Ecclesiæ Doctor Hieronymus (o) *grandis fiducia! Petrus piscator erat --- & tamen loquitur confidenter: reliquimus omnia.* Atque utinam teipsum potius mi Campion, quam tua abnegasses, quia fortasse ait Papa Gregorius *laboriosum non est homini relinquere sua: sed valde laboriosum est relinquere semetipsum. Minus quippe est abnegare quod habet: valde autem multum est abnegare quod est.* Hæc autem eo potissimum fine à me adduci profiteor, ut scias me præter morem Asiaticorum potuisse plurima perpaucis complecti, idque constanter in Opella hac à me factum fuisse; nihil enim

(n) In Annum 1317. num. 10. (o) Lib. 3. in Matth. cap. 19.

enim in libellis tuis seu argumenti, sive dubii quisquam perspicacis ingenii ultra reperiet, ad quod responsionem lectis semel pagellis istis desideret.

Plaude igitur per me tibi, Ordinique tuo, & gloriare: nullam à Religione Seraphica hæresim umquam dimanasse: nescio tamen, utrum debeat ignominiosius reputari, an paucos nempe è Minoribus hæreticos, num tantos justitiæ persecutores emeruisse? illam ego ipsis notam appingere conatus fui, tu hanc sodalitis tuo labem inuulisti. Imo utramque; vis enim decorem Ordinis, ex quo nata est hæresis propterea non leviter violari: fuisse autem damnabili Fratricellorum temeritate contaminatam opprobrio Religionem Seraphicam è Pontificis sententia probas: quis proinde tibi sensus est, nisi ut propudiosam Instituto Franciscano sectam Fratricellorum ex eodem Seminario prodiisse sentias, dicasque? quam confitendi necessitatem ut modo declinares, mecum antea inquirere debebas cur nam Religioni Minorum pestis hæc opprobrio fuisse à Pontifice statuat? non certe, quod ab iis ortum acceperit, quem communitati non posse officere mea prior apologia facile persuaserit: sed quia Fratricelli se solos regulam Sancti Francisci observare ad literam, cæte-

ros vero Religiosos ab ejusdem Instituto alienos dicebant; quemadmodum in Bulla gloriosam Ecclesiam feditiosi Henrici de Ceva sequaces obnubilare Ordinis famam dicuntur, quod se solos de observantia Regulari jactaverint, alios è contra de transgressione Regulæ perperam judicando notârint.

Hic jam finis esset meo Opusculo, nisi veniret mihi in mentem, quam injuriosus, insolensque per decursum vindiciarum tuarum cuculotenus extiteris, universo Prædicatorum Ordini, seu illustri Sancti Domini Familiae, cum recitatos ex ea magni consilii homines, & conspicuæ famæ aucthores plerumque respueris, atque idem omnibus invidiæ contra Ordinem tuum, & malevolentiae vitium imputaveris. Verum dissimulare animi dolorem non possum, quin verbulis aliquot significem, te, cum istud ageres, nec prudentiam in judicando, nec in moderando charitatem præ oculis habuisse: nam, ut livore invidiæ commentitium aliquid adversus Franciscanum Ordinem à Dominicanis proditum fuisse lectori persuaderes, ipsius primum invidiæ causa indicanda tibi erat; ponderanda deinceps injuria, an à privato, num à communitate illata sit? neque enim sana mente aliquis unius ob noxam Religionem universam tra-

duce.

ducere potest. Tu autem nec causa commemorata, nec invidiæ qualitate discussa blateronum quorundam testimoniis in transversum actus prompte identidem affirmare non erubescis, eos adversus Religionem tuam male animatos fuisse! profecto, si Religionem D. Francisci rite examinem, Ordine Cyriaco comparem, ne imaginatione quidem mihi effingere possum, quid Dominicani habeant, quod Franciscanis possint invidere? Me præterea angit: tantas inter Religiosos invidiæ grassationes, contentiones, & æmulationes in volatili hoc tuo opere à te prædicatas fuisse; vereor enim, ne conceptam vulgi, & multorum sæcularium hominum contra Sacerdotes, atque Religiosos opinionem (non opus sapientibus eam explicare) narratione tua confirmes. Neque id immerito: nam parvi hujusmodi libelli ferme ex curiositate promiscue à plerisque leguntur, & sæpe in talium oculos incidunt, qui alias inscii, atque ignari, omni tamen diligentia cœcæ instar gallinæ granum hinc inde aucupantur, quod sacerdotibus garrulitate sua obtendere possint, & sapientes hoc modo, ac lecti apparere. Annales è converso, & ampliora historiarum volumina tuto pertractare omnia ex vero non possunt; non enim teruntur facile, nisi à doctioribus, qui facta hujusmodi vel bene interpretari, vel saltem non male vertere solent.

Liberius ergo te complura dixisse planum est: verum, ut ais non ad ullius contumeliam, sed ad defensionem tuam; quod cum etiam non recte feceris, precibus nilominus tuis moveor, ut inconsulto tibi ignoscam.

Veniam nunc habe, & litigandi mecum finem facito: si enim modestiâ hæc, qua mihi in opusculo isto imperavi, abuti volueris, calamum non abjeceris, siquid demum typis contra me descriptum vulgaveris, Responsum a me quidem in posterum nullam impetrabis; ab aliis vero quid tibi eventurum sit, Trebatus apud Scriptorem Anonymum vates pronunciet, & litem istam postremo concludat:

SOLVENTUR RISU TABULÆ, TU MISSUS
ABIBIS.

